

CHOCOLAT MENIER

A világ legnagyobb gyára. Kapható minden fűszer- és csemege-kereskedésben és cukrászdában. 7900 Naponkénti eladás **50,000 kilo.**

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pellandó vagy bármilyen folt az arcon, az használja a teljesen ártalmatlan Rosznyay-féle világítót

Serail-arczenőcsőt,

mely az arczobort rövid időn fehérré, tisztává és ódávó teszi. Egy téglé ára 70 kr. Egy kis téglé ára 35 kr. Serail-szappan egy doboz 30 kr., Serail-hőlgypor egy doboz 70 kr. Kizöld és valódi Epezsappan egy doboz 40 kr.

A t. c. sz. közönség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvénytelen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságharcot dörzsolja.

Kapható: ROZSNYAY MÁTYÁS gyógytárában Arad, Szabadság-tér.

Budapesten: Török József és dr. Egger Leo „Nádor” gyógyszertárában,

valamint minden magyarországi gyógyszertárban.

Idegesség,

vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat Rosznyay

Vasaschinabóra,

mely saját termései mézes és borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 fr. 20 kr., 6 üveg franco külföldre 6 fr. 6 kr. 8400

Nehézség.

A ki eskőben, görseőken és más idegheggekben szenved, kérjen ezektől szőlő fűzetet. Küldi ingyen és bérmentve a Schwann-Apotheke Frankfurt a.M.

Crème Ideale

a bőr szépségéért ajánljuk, mely az eddigi készítményeket mind teljes mértékben felülmúl, nappal is alkalommal használható.

Egy téglé ára 50 kr. Crème Ideale szappan a legkiválóbb virágillatokat tartalmazza a legfinomabb összetevőkből készült.

1 doboz 35 kr., 1 doboz 3 db 1 fr. Ideale-Hőlgypor

virágillatokat készítve, kedvező a hőlgyporoknál, bőrszépítő. Ezen Hőlgypor Ideale jól tapad a csontokhoz, szemek is kénytelenek a bőr poros voltát felvenni. Egy doboz ára 1 fr. 50 kr. Naponta postai számlára minden irányban

SCHWARTZ illatszertára

Temesvár 8001 (Higién. cosmet. Laboratorium.)

PALAIS ROYAL

ORLAY SÁNDOR udvari szállító

Budapest, Koronaherceg-utca 8. szám.

Hamis gyémántok,

párisi legyezők, * kínai ezüst-árak

Michelstädter S. E. és H.

Sajátkészítményű cipők nagy raktára

BUDAPEST, Váci-utca 28. szám.

„Triumph” cipők — gombolás, fűzés és zugszál — egyedül készítője. Dr. Hőgyes-féle asbest-talpbetéttel ellátott cipők nagy raktára. 8477. Fióktelepek: Debreczen, Bacsanak, Sopron, Újvidék, Zágráb, Brassó, Varaszd, Szatmár. Minden cipő talpába bele van az ára nyomva.

50 zenedarab:

legújabb táncos, kuplák, magyar dalok, műdalok stb. zongorára énekesekkel gyönyörű leltében 1 frt, bérmentve 1 frt 15 kr.

GERŐ IMRE kiadónál, Bpest, Erzsébet körút 52.

Vérgyógyászat.

Uj gyógy mód!

Napról-napra legjobb elismerésnek és elterjedésnek örvend! Még a legsúlyosabb régi betegségek is meggyógyíthatók 8411

dr. KOVÁCS J. egyet. orvost. hámpata rendelő intézetében. Budapest, V., Váci-körút 18.

A hámpatia-, vérgyógyászat fölülmulhatatlan gyógyhatásának bizonyult asztma, szív- és gyomorhatalmának, sápkór, kórvény és hólyagbántalmaknál, súlyos idegbajok (migrán, álmatlanság, szédülés, hystéria és neurasthenia), makacs vér- és bőrbántalmaknál.

Egyetlen és legbiztosabb védelem: szélhűtés, kezdődő vakság és elmezavar ellen. Díjazott levelekre válaszó, meghívásra beteg látogatót (vidéken is.) Rendelés: 9-1 és 3-7 óra között naponta.

Kívánatra különrendelés.

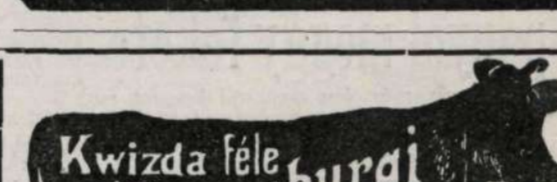
11 év óta kipróbált és biztoshatásu gyógy mód.

valódi párisi gyártmány, jótállás mellett! Orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan. Tucatja 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt. 10 frtnyi megrendelésnél 10-15%-nyi árkedvezmény.

KELETI J. cs. és kir. szab. sérvkötő és orthopaediai műszerek gyártója. BUDAPEST, Koronaherceg-utca 17.

Árjegyzéket bérmentve, zárt borítékban. — Külön bejárattal az udvarból. 8504

Kwizda féle Korneuburgi marha táppor

Baromgyógytan-órendi szer lovak, szarvasmarhák és juhoknak. 8171

45 év óta a legtöbb ismétlődően használt, érvény-hiánytalan, rozg emésztésű, teheneknél a tej javítására és a tejtermékek szaporítására. Ára 1/2 doboz 70 kr., 1/2 doboz 35 kr.

Valódi csak a fenti védjeggyel. Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszertára Budapest, Király-utca 12. szám.

Franz Joh. Kwizda cs. és kir. osztr.-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerszám Korneuburg, Bécs mellett

VASÁRNAPI UJSÁG

6. SZÁM. 1900. BUDAPEST, FEBRUÁR 11. 47. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt { egész évre 24 korona { félre 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre 16 korona { félre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) { egész évre 10 korona { félre 5 * Külföldi előfizetőkhez a postai díj megfizetésével a postai díj is csatolandó

ESTÉLY A PARK-KLUBBAN.

Az 1895 május közepén megnyitott Park-klub, a fővárosi előkelő közönségnek e díszes találkozó helye, mint tudva van, azt tüzte ki egyik céljául, hogy a társadalom különböző művelt osztályait közelebb hozza egymáshoz, s hogy e célt mindegyik megközelíti, mutatja az is, hogy e időszert több tagja van ezernél, és pedig a kaszinók hagyományával szakítva, nőtága is számos van a klubnak.

Az igazgatóság eleitől kezdve igen helyesen arra törekedett, hogy a Városligetnek egyik szép pontján álló klubépület helyiségeit mennél kellemesebbekké és vonzóbbakká tegye.

A mi a berendezést illeti, az a szerencsés körülmény, hogy a nemes izléséről országzerte ismert Atzél Béla báró igazi önfeláldozó buzgósággal és szeretettel állott annak élére, azt nemcsak mintaszerűvé, hanem immáron európai hírűvé tette. A klubnak már nem egyszer voltak fejedelmi vendégei is.

A nemes izlés, a fény, a művészi bees egyaránt párosulva olyan otthon alkothat itt, a milyenek valóban alig van párja. Az emeletes ragyogó palotát kedves virágos park veszi körül csobogó szökőkutakkal, melyeket az est beálltával tündéri káprázatba von a villamfény. A klub helyiségei folyton nyitva állanak a tagoknak. A rendes összejöveteleken kívül azonban esté-

lyeket, bálakat, társasjátékokat és társasvacorákat is rendez a klub igazgatósága, a mikor a fény és a helyiségek lebilincselő varázsa még fokozottabb. Atzél Béla báró érdeme, hogy ez alkalmakra a régi kor kedves szokását, a termeknek élővirágokkal való pazar díszítését ismét dívatba hozta.

Képünk egy ily estély alkalmából mutatja a nagyteremben elhelyezkedett társaságot, s kellő fogalmat nyújt a klub életéről. A képen levő alakok közül a következők nevét említhetjük föl: a nézőnek balra, az előtérben ülő alak gróf Pálffy-Daun Vilmosné szül. Nugent grófnő. E csoportban gróf Apponyi Lajos udvarnagyleánya Teréz grófnő, gróf Széchenyi Hanna,

ESTÉLY A PARK-KLUBBAN. — CSOPORTKÉP STRELISKYTŐL.

Kifőgástan ifju arczszint. Ön csak a Kiehlhanser H.-féle GLYCERIN-CRÈME

Párisi hőlgypor és az elismert jószágú szappanok használata által ér el. Raktár: Török József gyógyz. Budapest.

KÖHÖGÉS REKEDSÉG ÉS HURUT ELLEN A LEGJOBB A RÉTHY FÉLE A RÉTHY FÉLE PÉMETEFÜZÜKORKA
Ara 30 kr. 5 csomag bérmentve 1.50.
RÉTHY BÉLA gyógyz. B.-Csaba.
MINDENÜTT KAPHATÓ
Kérjünk csak Réthy-félet.

Miért vannak még emberek, akik a Kathreiner-féle Kneipp malátát kávét még nem használják, noha ez egy izletes és egészséges kávé?
Mert nem tudja még mindenki, hogy mily nagy előnyökkel bír a Kathreiner kávé, a mely a kávébogyó egy kivonata által a bakkávé ízét és zamátját nyeri. Ő ezáltal felülmulhatatlan módon magában egyesíti a hön malátakészítmény értékes egészségügyi tulajdonságait a bakkávé kedvelt ízingerével. A Kathreiner Kneipp malátá kávé nagyobb részt mint pótkávé szolgál a bakkávéhoz, azonban tisztán élvezve is kitűnően izlik. Mindenütt kapható, de nyitva soha sem lesz árusítva, s csak az ismert eredeti csomagokban valódi, a melyek Kneipp páter arczképét viselik és a nevet: »Kathreiner».

CACAO SUCHARD
8051

D' Leras VAS PHOSPHÁT
Ezen vaskészítmény tartalmazza a vér és csontok legfontosabb elemeit. Kifőgő gyógyzser vérszegénység, sápkór, gyomorhatalmák, vérszegénység, sápkór, szabályozza a hószárat, könnyű emésztető és kiválóképpen hőlgyeknek, fejlődésben lévő fiatal leányoknak, valamint gyenge gyermekeknek legmelegebben ajánlható. Egy üveg ára 1 frt 50 kr. Magyarországi főraktár Budapest, Török József gyógyszertára király-utca 12. sz.

A Franklin-Társulat nyomdája (Budapesten IV., Egyetem-utca 4.)

báró Vay Lilla, gróf Pejacsevich Tivadarné, Wlassics Gyuláné (álló alak); a férfiak közül gróf Teleki Tibor, gróf Károlyi Lajos, örgróf Pallavicini Ede és Wlassics Gyula miniszter tűnnek fel. Wlassics háta mögött Hoitsy Pálné gróf Festetics Mária, s Károlyi Erzsébet és Lónyay Margit grófnők láthatók. Ezekből jobbra a következő csoportokban gróf Széchenyi Béla, báró Atzél Béla, Darányi Ignác miniszter, Jekelfalussy Zoltánné, Károlyi Melinda grófnő, Szentkereszty báróné, Radvánszky Ella bárónő, stb. láthatók.

A Műbarátok köre, ez az előkelő művészet-pártoló társaság szoros kapcsolatban van a Parkklubbal, mert csaknem minden tagja egy-szersmind a klubnak is tagja. Innen van, hogy az utóbbi években a Műbarátok köre szintén itt szokta megtartani fényes estélyeit.

A múlt évben is rendezett itt egy ily felejthetetlen estélyt, melynek egyéb művészi részein kívül fénypontja volt az előképek előadása, melyeknek szereplői nagy művészek festményei után ábrázoltak egyes alakokat. Az ábrázolók között előkelő világunk legszebb asszonyai és leányai voltak láthatók. E ragyogó sorozatból most szintén bemutatunk két képet. Az egyik gróf *Andrássy Tivadarné*, Benjamin Constant «Theodora bizanczi császárné» képét ábrázolva, a másik *Széchenyi Hanna* grófnő, Botticelli «Minerva» című képét utánozva. Az estély egészen a művészetnek volt szentelve, a vendégek sorában ott volt az egész művészvilág is, és mikor a második estén a nagyközönség számára is megismételték, tetemes bevétel jutott a művészek nyugdíjalapjára. Sz.

A LEVÉL.

— De szép levelet írt az Ácsék Jósikája . . .
A faluban szerte ez az újság járja.
Óreg Ács Mihályné kézzől-kézre adja:
— Oh, a drága vérem!
Olvassák el, kérem,
Aranyos a széle, gyöngy a foglalatja . . .

Komáromi várból azt írta Ács Jósika:
Három csillaga van, gyöngyét a sorsa,
Haza se jön többet szegény falujába,
Császárszoldjába állt,
Menyecske is talált . . .
Édes szülője is menjen el utána.

Bujdosik a levél egyik házból másba,
Anyai szeretet a fűrgo postása.
Mindenütt örülnek; — lám, ők régen mondták:
Ember lesz a Jósika!
Bételt im, a jóslat,
Elérte, de meg is érdemli a sorsát!

Bujdosik a levél . . . Elérkezik végre
Tuba Gergőékhez, alsó faluvégre.
Ott, hogy kibetűzi szegény Tuba Klára,
— Csak elhalaványul,
Kimegy a szobából:
S megered odakint könyecinek árja . . .

Lampérth Géza.

LINGG HERMANN ÚJABB KÖLTEMÉNYEIBŐL.*

Végzet.

A balsors mellett egyre-másra
Közönnyel elmegyünk,
S az elfojtott panasz jajára
Nem hallgat résztvevőn fulúnk.

De a könyör mit érne?
Egy lépés kell csupán
S polypként az órvénybe
Ránthat maga után.

* E napokban ünnepelték a jeles német költőnek 80-ik születésnapját.

A vihar után.

A vihar elvonultán
Tajtékszik még a hab,
Vadül forr még a hullám,
De nyájas már a nap.

Vihar-dúlt volt az éltém,
S hogy itt az alkonyat,
Ép olyan nyájas fényben
Hamvad ki, mint e nap.

Olykor egy-egy moraj szól
A tón, de rája már
Rózsákból font févzért szór
Az esti fényugár.

Luby Sándor.

HORVÁT BOLDIZSÁR NAPLÓJA.

(Folytatás.)

Október 17.

Megjöttem Győrből, hova múlt héten N. M.-sal valék. Urambátyám ismét azon jó tanácsosul vón tőlem búcsút: «Öcsém, házasodjál meg!» — Nevettem. Pista nem volt honn, bár várták már haza. A sors játékot úz velünk, soha nem találkozhattunk. — Az uton menet esont is akadt torkomon, s már készültem a túlvilágra. Bizony nem sok harezomba került.

Elmentem előtt egyik nap hivatalos voltam Simon báró szüretére. Bár nem akartam elmenni, de bizonyos körülmények eszélyesnek tanácsok, hogy a meghívást elfogadjam. Kimenünk Cz.-rel s a szőlők alatt épen akkor jött S. leányaival. Hozzájuk kelle csatlakoznom, csupán illemből is, bár — min magam is igen csodálkozám — az illem rugóján kívül egy belső hatalmas és kellemes ösztönt is éreztem. Egész éjjelig majdnem folyvást K. oldala mellett valék, s alkalom volt kissé lelkébe mélyebben bepillantani. Bár első pillanatra itélmi kora, vagy alaposan itélmi bajos; de nekem e lény mondhatlanul tetszett. Kedves hallgatóság, szendeség, kacszertalan öszinteség, visszavonultság a világtól, melyet habár nem ismer is, de fél, és mondhatatlan gyengédség, azon főbb jellemvonások, miket eddig kilesni tudtam. Kocsinkon jöttek haza. Én merészebb és simulóbb is voltam, mintsem első alkalommal lennem illett és mintsem lenni akartam volna, de azon kiváló tulajdonok, melyeket még egy nőben sem találtam fel, annyira elvarázoltak, hogy nem volt erőm, lelkem, vonzalmának ellenállani. Azóta voltam is nálok. Mert hozzájuk nehéz bejuthatni, ürügyül néhány könyvet vittem Marinak* olvasni. Ez is áldott egy lény, s a szó azon értelmében művelt, mely a lélek belbecsére szól. Így a többi is. Valóban e nőben annyi szépet, nemeset és jót birtam kikutatni, melyek rendkívül megleptek; vagy ha csalódtam, úgy e nőben a tettetésnek oly művészi nagysága rejlik, milyennel még nem találkoztam. Ki az én fürkésző pillanatim határárt kijátszani és megcsalni tudja: az ördögi színlésnek nagymestere. E kedves lényekről ezt nem tehetem fel.

Október 25.

S.-nél ismét voltam. A hatás, melyet rám gyakorolnak, napról-napra növekszik. K. átlátzó, tiszta jelleme s az én lelkületemmel meg egyező szokatlan mély érzelműsége leginkább érdekel.

Néhány keserű napjaim is voltak. A sok munka után, erőhagyottan ha haza térek, családi bajok gondjai gyötörnek. Szegény atyám türelmetlen s nekem kell őt vigasztalnom, pedig nekem is vigaszra volna szükségem. Be sok-

* Schenk Klára nővére.

szor felmerül lelkem előtt a családi élet csendes boldogsága, melyet én gyermekéveim óta nem ismerék, — kedves anyám képe, — az egybegyűlt rokonok beszédes csoportja, — az ártatlan enyelgések, — a derült vidámság, melyben kedélyünk úszott — és minden, minden, minék a lélek még emlékezetben is örül — és ez mind letűnt örökre. Örökre. Úgy van. Atyám háza oly pusztá, nincs mi életet adjon neki; testvérim anya nélkül maradván s a vidéken idegen léget szíván be, atyámmal nem bírnak összhangozni. Lelkem a helyett, hogy nyugalmat találna a házi körben, inkább elfásul benne.

Október 31.

Az ember legnagyobb átka önmagának. Az ifjú képzelete eszményt alkot, mely átmegy vé-rünkbe s lényünkkel összeolvad. Van-e természetes, minthogy az eszménynek a való életlen törzképe?! És a jobb ember elveket alkot, melyekhez az élet ösvényein hűséget esküszik. Csodálni lehet-e, ha ez egyéni nézetek, habár a legjobbak, nem mindenkinek vívják ki tetszésüket? S annak, kiket a sors felkapott a közönséges emberek mindennapi sorából, agyukba magasb észtehetséget, keblükbe mélyebb s fogékonyabb érzelmeket ültetve. Jaj ezeknek, ha lángképzelmük szent eszményképe a porba omlott, ha legnemesb érzelmeik nem más, mint botránykő, melyben az átmenők megbotlanak s melyet megvetve, az útból félregördítenek. Igen, jaj ezeknek, ha éles pillanatuk a világ fölött szemlét tart, s aztán önmagukba visszatérve, elborzadnak az eredménytől, hogy e nagy földtekén oly magán, oly elszigetelve, oly megvetve állanak. Minél gazdagabb a kebel, annál véghetlenebb a csalódás fájdalma. — Mily boldogok, kik sem a világot, sem önmagukat nem ismerik, élnek, hogy élvezzenek, szemek előtt semmi magasabb életezél, melyért küzdjenek. Nincs csalódásuk, mert nem vártak semmit, — nincs fájdalmuk, mert nem volt semmiük, mit veszthettek volna, sőt nyernek ott is, hol nem reméltek, — elérték akaratlanul a célt, melyet nem tudtak s nem kerestek. A világ nekik éden, melynek virányain minden léptük örömvirággal találkozok.

Sokszor gondolkodtam a fölött, nem volna-e jobb hidegnek, közönyösnek lenni; megtagadni önmagam; megelégedni a világgal, úgy a mint van; nem küzdeni semmiért; elvárni békén azt, mit a sors önként hoz; nem követni keblem sugallatát, mely elérhetlen felé úz; használni mohón a pillanat élvezet, s nem számítani a jövőre, melyet hatalmas kezek elzárhatnak előlem. De hát szabad volna-e ezt tennem? Nem vétenék-e megbocsáthatatlanul azon sors ellen, mely férfivá alkotott? Mulandó élv-e az, miért teremtem magunk? Nincsenek-e az emberiségnek magasb céljai, melyeket habár elérnünk nekünk nem lehet is, de megközelíteni kötelességünk, hogy utódaink könnyebben elérhessék? Épen én legyek, kiben az Alkotó számítását eltéveszté? ki saját erejét önmaga semmisítse meg? ki éljen, a nélkül, hogy rendeltetése értelmében élt volna? — Nem! Hiszen a nemesebb lény mikor lehet önmagára méltóbb, mintha lankadatlanul vív és szenved azon elvekért, melyeket lelke teremtett s keblének istene jóknak sugalt. S férfiu erő miként nyilvánulhat hűbben és magasztosban, mintha akkor is küzd, midőn a siker reményfényét óriási akadályok elfödik előle? Nem volna-e gyávaság előbb megadni magunkat, mintsem erőnk elhagyott, vagy pályánk megakadt; és nem volna-e a leggyalázatosb hűtlenség saját magunk iránt, ha fegyvereinket letennők oly ügy mellett, mit önmagunk tüztünk ki feladatúl? — S a hosszú

Andrássy Tivadarné grófné

Benjamin Constant «Theodora bizanczi császárné» képét ábrázolva.

Széchenyi Hanna grófnő

Botticelli «Minerva» című képét ábrázolva.

ÉLŐKÉPEK A MŰBARÁTOK KÖRÉNEK PARK-KLUB ESTÉLYÉRŐL. — Stralaky fényképe után.

küzelem után nem vár-e ránk a legszebb pályabér: az öntudat édes jutalma, melyet senki kegyének nem kell köszönnünk s melyet senki önkénye tőlünk el nem rabolhat? s nem legnagyobb boldogság-e azon tudat, hogy nem hiába éltünk, hogy a célt, melyért teremtem valánk, felfogni bírtuk, s érte meggettünk mindent, mit a sors tenni engedett?? Igen, lelkem ezen boldogság után eped; ezen ezélokra tör!

Istenem add, hogy a resignatio életem talizmána maradjon; s óvj meg oly szenvedélyes kifakadásoktól, melyekkel ma önmagam megátkozám azért, mert némely lelketlenek ármányai mély érzelműségemet felháboríták!!

November 29.

Folyó hó 26-án volt hugom egybekelése. G.* mondá el fölöttük az áldást, mely vajha egy életboldogság magvát rejtsé magában! B. bátyám vivé az egyik vőfély szerepét. Így tehát két rokonlélek volt közelenben, bár kurta időre, — s én mondhatlanul jól érzem magam.

De e nap más tekintetben is örömmel volt reám nézve. S. család is szíves volt résztvenni abban és K. mint egyik nyoszolyóleány épen az én társnőm volt. Nem tudtam oldala mellől távozni. A rokonszenv oly bűvös és mennyei varázsa csatolt hozzá, melyet aligha éreztem valaha. Fájdalom, hogy éjjel után elhagytak bennünket s elvívék magokkal keblem örömét és nyugalmat.

Tegnap ismét nálok valék; ha nem esalatozom, — mert hiszen ők ószinte, nyílt lelkek — szívesen fogadtak. Beszélgettünk egyről és másról. Csodálkozom kellett azon tisztult életnézetek fölött, melyeket kifejtettek. Nem azért, mintha nők ilyekre képtelenek volnának, s más

* A már említett Giegler József, ki akkor még Szombathelyen volt, hűtszónok.

nők ajkairól is hason nyilatkozatokat már nem hallottam volna; hanem azért, mert másoknál azok csak fényes és megszokott szójárások voltak, melyeket tetteik még fényesben megezőfoltak, — s ellenben ez egyszerű lényeknél a szív mélyében fogamzott meggyőződés hű szózata, melyet éltek folyama minden tényeikben igazol. És minél ritkább ez összhangzat a szavak és tények között, annyival erősb s melegebb tisztelem irántuk.

Hallgatag, de figyelmes kutatás után sikerült kilesnem: hogy ők irántam nem idegenek, — s különösen K. némi meleg vonzalmat áruít el, mely annyival feltünőbb, minél kiméletesb, óvatosh, sőt fősvényebb minden oly szóbeli vagy tettleges nyilatkozatban, mely komolyabb igényekre szolgálhatna alapul. Én bohó, miként örülök neki! De lehet-e szégyelmem ez örömet? Oly tiszta lényektől, mint ők, megértetni, — azoktól, kiket szeretünk és tisztelünk, melegen fogadtatni, — nem legszebb, legboldogítóbb élvez-e minden nemesebb kebelnek? Igen, én az ő becsülésükre büszke vagyok.

December 9.

Többé hiába titkolom önmagam előtt; én szerelmes vagyok. Őt éve, mióta nem éreztem e szenvedélyt; akkor hét éves szenvedés aludt ki vele keblemből, hosszú és nehéz küzdelmek után: most talán hosszabb boldogság nyílik meg általa. S ha e remény nem válnék csalódással! Ám lehet-e azon érzelmek, mely keblemben most támadt, szenvedélynek nevezni? a szenvedély a vérmek hevülése, a kebel azon belcsatája, melyben az ép befolyása kellő súlyát elveszté és győzött hättérbe szorult. Most más-ként áll a dolog. Ész és szív baráti kezét nyújtanak egymásnak. Előbb szerettem, a nélkül, hogy tudtam volna miért? Szerelmem titkos természetű ösztön volt, mely nem birt alap-

pal, s jól emlékezem reá, midőn mámoromból kiabrándultam, azért busongtam, hogy minden ok nélkül tudtam szeretni s e legszentebb érzelmét oly lényre pazaroltam, ki azt meg sem érdemlé. Mostani szerelmem hosszú és átgondolt becsülés alapján támadt. Sokáig ismertem őt és igen régóta tiszteltem, míg szeretni tudtam. Előbbi vonzalmam nyugtalan ingerültségben s öntudat nélküli tépelődésben nyilvánult: mosti érzelmem nyugodt, tiszta, átszűrt és csillapult. Észből és szívből szeretek. És a valódi szerelem, mely nem pillanatnyi kéjt, de állandó szilárd boldogságot ad, csak ily alapra nyughatik. Vagy ha ez is esal, úgy minden számítás ez életben hiú kísérlet, — minden elv önmagának gúnyos ezafolata — és minden életnézet ostoba ábránd.

El vagyok határozva: nyilatkoznom kell.

December 30.

Mennyit szenvedtem e hónapban. Nincs nehezebb, mint küzdeni a nélkül, hogy célunkhoz közelebb jutottunk volna. Bár hányszor s pedig gyakorta történt, mentem hozzájuk, a szoba társalgó-teremmé vált, melyben mindenik nővér elfoglalta saját helyét s csak egy pár pereze sem valék vele egyedül hagyatva. Ez igen nyughatatlanná tesz. Két ízben mégis jutott néhány pillanat, melyet használhattam volna, — de ekkor a szó torkomon akadt. Ne- vessek-e, vagy boszankodjam?

Nincs egyéb hátra, mint írásban nyilatkoznom; pedig ettől mindig igen féltém, s ezt nem is tartom egészen férfiasnak. Most kényszerítve vagyok reá, mert különben hónapokig várhatok alkalmas perczre, s hónapokig szenvedem e kínos nyugtalanságot hasztalan. Érzelmem már azon érettségi fokra jutott, melyen minden késedelem ostobaság.

De hát ha kosarat kapok? Akkor elért az

utósó csapás. Nem jobb-e azon boldogító ál-
hithen élnem, hogy ó vonzalommal bír irántam,
mint azon kínos tudatra ébrednem, hogy bol-
dagságom reménye csak álfény volt, mely le-
hunyt örökre?! Meglehet-e győződve a siker
bizonyosságáról? Ez nagy kérdés; de ha ő az,
kinek mutatkozott, ki érzelmét hazudni nem
tud, ha nem érez, s más részről, ha tapintatom-
nak még meg van azon éle, mely eddig a vesék
legbensőbb redőibe hatni tudott, ha szemcimet
az önzés és túlzott remény fénye egészen meg
nem vakíták: úgy lehetetlen csalódnom. Azon
gyengéd, bizalmas önviselet, melyet irányomban
tanusított, annál bizonyosbá tesz, minél inkább
meg vagyok győződve, hogy ő egy férfi irányá-
ban ilyekhez nem szokott, s hogy nemes lelke
ily fegyvereket hiú győzelem érzélatából, min-
den melegebb s komolyabb érzelem nélkül hasz-
nálni nem tud.

Mindegy, nekem nyugalomra van szükségem.

Tehát az új év első napja határoz életem
fölköt! Bátran nézek elé; ha boldogságot
hozasz, elfogadom; ha ellenkezőt, szinte fel-
veszem, sors, keztyüidet! Bár nagyobb csapás
még nem ért életemben, mint melylyel bal-
sejtelnem ijesztget; de már szenvedtem, hála
Isten, annyit, hogy ez alatt sem fognék véggé
összeroskadni, noha érzem, hogy az véghetlennül
mély és soká legyőzhető fájdalomakba kerülne. —
Szegény fejem, a koczka elvette fölötted; de
talán a holnapi nappal boldogságra fordul! —
Ó-év, jó éjszakát!

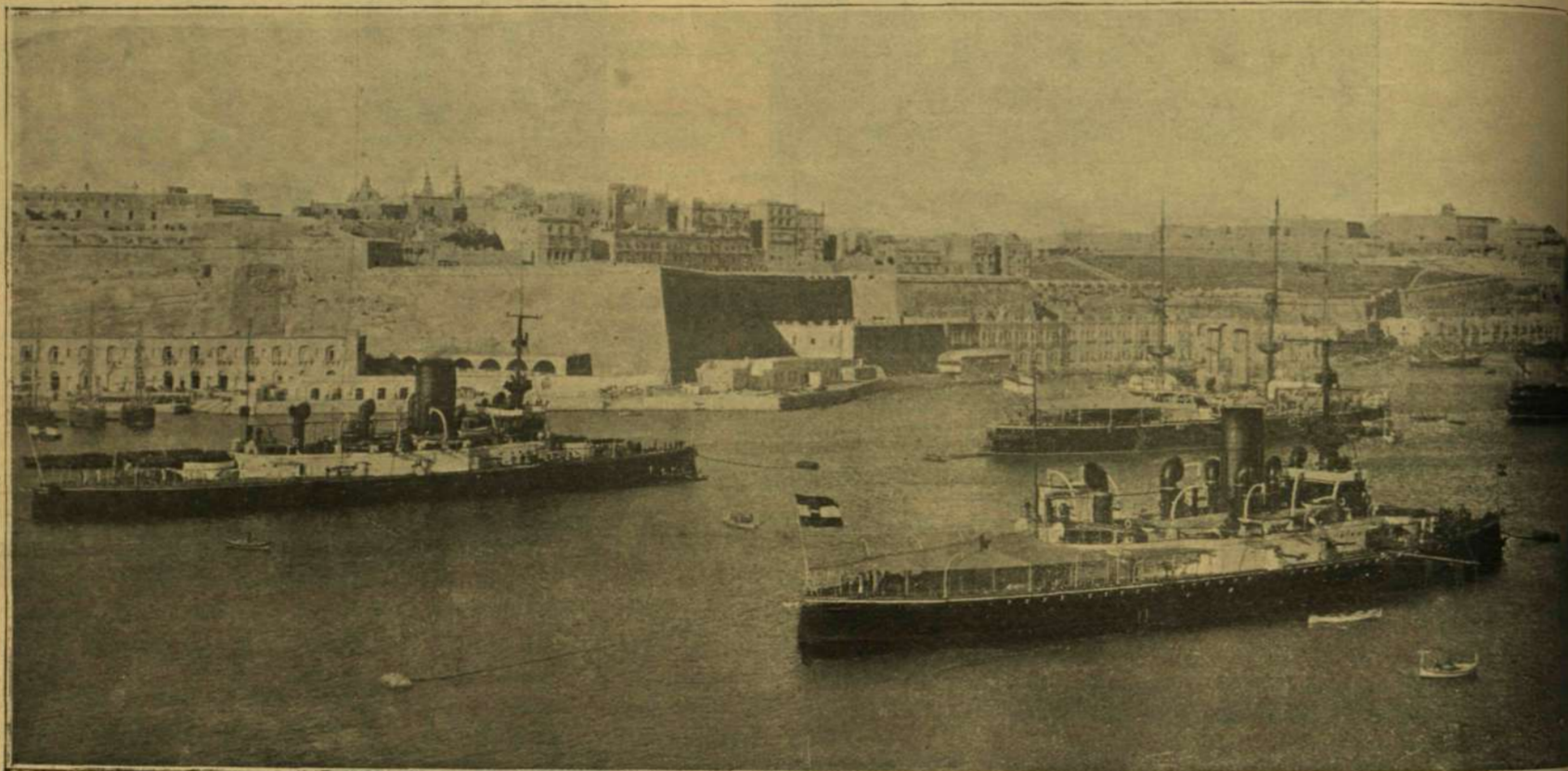
(Vége következik.)

HAJÓRAJUNK MÁLTÁBAN.

Hadihajóink téli gyakorló osztálya, a Monte-
uccoli gróf ellentengernagy parancsnoksága
alatt levő három páncélos partvédő: «Monarch»,
«Budapest» és «Wien» s az azokat segédhajó-

lobogó-hajóján,* a «Renova» födelzetén látog-
tatta meg, a hol az ott állomásozó angol flotta
hajóinak valamennyi parancsnokai összegyüle-
kezve voltak, hogy Monteuccoli gróf és törzs-
tisztai karának fogadtatásán jelen legyenek.

A szertartásos ebéd az Union tiszti klubban
ment végbe. A patkó alakú asztal közepét Sir
John Fisher altengernagy foglalta el, jobbján
Monteuccoli gróf ellentengernagy, balján az
osztrák-magyar hajóosztály főparancsnoka, a
kapitányok, tisztek és legénység egészségére
emelte poharát. «Midőn, — mondá egyebek
közt, — e látogatás nagyra becsülését szava-
ban is kifejezi, valamennyi jelenlevőnek és
mindazoknak, a kiket ő képviselnek, érzelmét
tolmácsolja. A legrégebb idők óta fennállnak e
barátságos érzelmek a két tengerészet között;
a két állam közt századok óta zavartalanul
fennálló barátságos viszonyoknak, melynek az
osztrák-magyar külügyér a delegációk előtt
kifejezést adott, új bizonyítékát szolgáltatja a
jeles tengernagynak, ki 1866-ban Lisszánál az
osztrák-magyar tengerészet Nelsonja, Tegethoff

«Budapest» partvédő hajó.

«Monarch» partvédő hajó.

«Wien» partvédő hajó.

AZ OSZTRÁK-MAGYAR TRAJ MÁLTA KIKÖTŐJÉBEN.

Ha csalódom, jobb minél előbb leküzdeni fáj-
dalmimat; ha pedig nem: úgy kábaság volna
tovább kérni. Még ma írok s holnap legyen az
elhatározó nap.

Szilveszter éjén.

Megtörtént. Ma délben elvittem Vörösmarty
összes műveinek két első füzétét és Szemere B.
utazását. Nehány költemény elolvasása után
kivettem oldalzsebemből a kész levelet s észre-
vétlenül egyik könyvbe csuszattam. Egész lényem
reszkett e műtételnél. Eljöttömkor K. kezébe
adám e könyvet oly figyelmeztetéssel, hogy a
megjelelt lapon foglalt szép verset olvassná el.
Ő rögtön akarát tenni, de kértem, hogy csak
távoztom után tegye. Azon lapok között volt
levelem. Eljöttem.

Ma délután Andoch keresett, ki rokonok.
Most semmi hivatalos dolog velem; tehát meg-
ijedtem, hogy az én ügyemben jött. Ez hamar
volna; s mivel ily fontos lépésnél «nem»-et
kimondani könnyebb, mint a hosszabb meg-
fontolást igénylő «igen»-t, féltem, hogy az első-
nek lesz hírhözója. Mint mondák, holnap reg-
gel 8^{1/4} órákor ismét megkeres. Remegve
várom.

kép kísérő «Trabant» torpedóhajó levantei kör-
útjában a múlt hóban Malta hadikikötőjét is
meglátogatta, a hol fényesen fogadták, s ott idő-
zése alatt a legmelegebb rokonszenynyilvánítá-
sokban részesült.

A hajóosztály megérkezése, a nemzetközi
szokásoknak megfelelőleg, előre jelezve lévén,
az ott állomásozó angol flotta főparancsnoka,
Sir John Fisher altengernagy, tizenkét hajóból
álló torpedónaszád-rajt küldött eléjük. Mihelyt
a kikötőhöz közeledő osztrák-magyar hajócsapa-
tot megpillantotta, szabályszerű lövésekkel üd-
vözte a «Monarch» páncélosan felvont lobo-
gót, mit a «Monarch» ágyú viszonzván, együtt
bevonultak a nagy hadi kikötőbe. Ott megér-
kezve, az üdvözlő lövések ismétlődtek, a kikötőt
bekerítő erődöket, bástyákat és halmokat a
szorongásig ellepő nép pedig lelkes hurra kiál-
tásokban tört ki hajócsapatunk bevonulásakor.

Monteuccoli ellentengernagy személyéhez s
minden hajó parancsnokához egy-egy tisztet
rendelt ki az angol tengernagy tiszteleti szol-
gálatra és egész ott létük idejére húsz kocsit
bocsátottak a tisztikar rendelkezésére.

Midőn az osztrák magyar főparancsnok a szer-
tartásos látogatások megtevésére a partra kiszállt,
a tiszteletére oda rendelt tüzérségi szakasz
fogadta s a katonai zenekar rázendítette az
osztrák himnuszot. A kormányzó palotájához
érve, egy század gyalogság zászlójával és zene-
karral fogadta. Aztán az angol főparancsnokot

alatt harcolt, látogatása a vezetése alatti hajó-
osztályllyal és a ki kitűnő tisztikarával az osztrák-
magyar haditengerészetet méltóan képviseli.
Monteuccoli gróf válaszában meleg szava-
kban megköszönte azon előzékeny és bará-
tságos fogadtatást, melyben a vezetése alatti
hajócsapat a leghatalmasabb tengeri hatalom
itteni flottája által részesült. Történelmi tény,
hogy a két monarchiát soha sem választotta el
semmi viszály és nem egyszer ugyanazon
ügyért egymás mellett harcoltak. Kereske-
delmi egymásközi viszonyaik rendezését is
mindenka a legliberálisabb szellem jellemezte.
Ismételve megköszönvén a lelkes fogadtatást,
azon reményével fejezte be pohárköszöntőjét,
hogy az angol tengerészet mielőbb alkalmat fog
nyújtani annak az osztrák-magyar tengerészet
részéről való viszonzására.

A negyedfél napi ott tartózkodás alatt, hajó-
csapatunk folytonos ünnepeltetésnek volt tárgya.
Az ebédre és estélyre való meghívások egymást
érték. Az Operában diszlekedés volt, a Marsán
pedig lófuttatás, melyen rendkívül nagy közön-
ség vett részt.

Körútjában hajócsapatunk meglátogatta Py-
raeust is. A király távol lévén, Monteuccoli
tengernagyt a görög trónörökös fogadta kihall-

* Lobogó-hajónak nevezik azt a hajót, a melyen a
hajóraj parancsnoka van, s parancsnoki lobogóját
fölvonja.

gatáson. A görög királyné, a trónörökös és
fiverei viszontlátogatást tettek a «Monarch»
fedélzetén s aztán a partról, melyet nagy közön-
ség lepelt el, nézték a hajócsapat kivezését a
kikötőből. Szalonikiben, Smyrnában és Beiruth-
ban szintén barátságos fogadtatásban részesül-
tek hajóink.

Meglátogatták a kis-ázsiai parton fekvő Mer-
sinát is. E kikötőben történt két évvel ezelőtt,
hogy az akkori vált (helytartó), Brazzafolli, a
Lloyd ügynökét, azon ürügy alatt, hogy az
örményekkel egyetért, elfogatta s Alexandriába
huzoltatta. Követségünk közbenjárására visz-
zatérhetett ugyan, de a midőn az osztrák-
magyar főkonzul öt csónakján, melyen a mon-
archia lobogója fel volt vonva, partra akarta
szállítani, a váli ismét elfogatta. Csakis akkor
sikerült elégtételt kapnunk a sérelemért, mikor
a «Leopard» cirkáló megjelent és ágyúit a
kikötőváros ellen irányozta. Részünkről hadi-
hajó oly régóta nem mutatkozott már a kis-
ázsiai partokon, hogy a váli azt hitte, büntet-
lenül paezkázhatik a monarchia egyik alatt-
valójával. A váli állását elmozdították, a

seregnek. Fővárosa, La Valette igen szép város,
maga mintegy 90,000 főnyi lakossal, számtalan
modern épülettel, melyek nagy részét az angol
kormány építette, közöttük különösen fölemlít-
endő a kormányzó palota, a lyceum, a lyceum,
a hadi tengerészeti parancsnokság épülete, a
katonai kaszinó s a mit különösen föl kell emlí-
tenünk: a számtalan angol nyaraló és hotel.
Máltának déli és tengertől körülövezett fekvé-
sénél fogva télen igen enyhe éghajlata van.
December elején kezdődik a tulajdonképeni tele
s tart február végeig, mely téli időszak tulaj-
donképen csak esőzéstől áll 10—12 foknyi
(Reaumur) átlagos melegség mellett, míg napos
időben a hőség 15—18 Reaumur fokot mutat
rendesen. Március elején már tyúktojás nagy-
ságu érett burgonyája van, aprílis közepén
pedig minden teljes virágában van s ettől fogva
az őszi esőzés beálltaig többet alig látni felhő-
zetet és e miatt nyáron óriási a hőség, gyakran
28—34 fok Reaumur. Szerencsés fekvése folytán
forgalmi központja a kereskedelemnek s az élet
igen olesó, mert minden vámtmentes.

Az angol s újabbban a német családok rend-

Klementin hercegnő, a híres kanczellárnak
első házasságából származott leánya volt. Ez
a házasság hozta közel rokoni viszonyba az
oroszló születésű Apraxin gróft az osztrák és
magyar főnemesség legelső családjaival, a mely
viszony következtében sok jó ízű adomát, nem
egy érdekes megfigyelést sikerült följegyeznie a
forradalom előtti és utáni évek magasrangú
szereplőiről.

Ezek a visszaemlékezések, melyek egy elő-
kelő francia folyóirat hasábjain láttak nem-
rég napvilágot, ha arra nem számíthatnak is,
hogy a történelem nagy eseményeire új fényt
derítsenek, mégis érdekes rajzát adják a bécsi
főúri szalonok társas életének, mindennapi
érintkezésének, egyes tagjai jellemzésének,
abban a korban, melynek hosszú időn át
Metternich Rikárd herceg magyar születésű
szelleműs neje volt a lelke.

Már nagyatyjának, Metternich Kelemen her-
cegnék harmadik neje, a rendkívül szép és
szellemes Zichy Melanie grófnő, élénk, hirtelen
modorában szerencsésen egyesítette a magyar
véralkatot a bécsi nő fesztelen kedélyességé-

kívül megszeretett telelő helye lett Málta s
egyre veszélyesebb versenytársra lesz a francia
és olasz Rivierának.

Málta szigete az elmúlt századokban sokszor
csereült urat, Krisztus előtti időkben egymás
után a rómaiak, görögök, majd föníciaiak ke-
zébe volt, 1530-ban került a Máltai lovagrend
uralma alá, a mely rendnek egyik nagymestere
La Valette Parisot János 1565-ben vitézül védte
a később nevével elnevezett fővárost az ost-
romló török sereg ellen. A fekete paláston fehér
vásznon keresztet viselő máltai lovagrend uralma
azonban nem tartott sokáig. 1798-ban Napoleon
foglalta el, de már 1800-ban kénytelen volt az
angoloknak átengedni, a kiknek ma is hadászati
szempontból egyik legfontosabb állomása.
Óriási szénraktáraiból látja a Közép-Tengeren
járó összes gőzösöket. Hatalmas erődeiből
mintegy kilenczeven kilométernyi távolságra fe-
szik s körülbelül 9—10 órai hajóút Reggio di
Calabriától, honnan a napi személy- és postai
szállítási szolgálatot az angol kormány által is
szubvencionált magyar «Adria» gőzhajózási
társaság «Carola» nevű gőzöse tartja fenn,
melynek parancsnoka, Matisz Gyula, magyar
ember. E gőzösnő utazott e sorok írója is pár
évvel ezelőtt Málta szigetére.

A tengerből meredeken kiemelkedő szigetesop-
port nagyszerű látványt nyújt a közeledő utas-
nak. A négy sziget területe ugyan alig tesz ki
322 négyzet kilométert s összes lakossága
mintegy százhetven ezer lélekre tehető, mégis
egyik legfontosabb állomáshelye az angol had-

EGY OROSZ GRÓF FÖLJEGYZÉSEI
A BÉCSI FŐURI ÉLETRŐL.
A Párisban élő Apraxin Dimitri gróf anyja
másodízben Esterházy József grófnőhoz ment
nőül, a kinek első neje viszont Metternich

vel. Hanyag természetessége, megjegyzéseinek
észinte nyíltsága sokszor zavarba hozta az elő-
kelő társaságot, mely úgyszólván mindennap
találkozott adott egymásnak az udvari kanczel-
lária fényes termeiben. Egy ízben Flahauf
gróf, a francia nagykövet, szolgált czélpontjául
finom kötekedéseinek, úgy, hogy ez komolyan
sértve érezte magát s panaszt tett a minden-
ható kanczellárnál. De Metternich nem csinált
nagy hühöt a dologból, tréfával ütötte el.

— Ugyan mit akar kedves gróf? Én meg-
ismertem a hercegnét, megszerettem, elvet-
tem, de nem én neveltem.

S ezzel el volt intézve az egész ügy.

Sándor Móríz, a híres gavallér, Metternich
Leontin férje és Metternich Rikárd hercegnő
atyja ritkán hiányzott ezekről az összejövetelek-
ről, melyek a magyar és osztrák főnemesség
legfényesebb neveit, a diplomáciai kar tagjait
s a birodalom legelőkelőbb méltóságait egyesít-
ették.

Egy nagy ebéd után történt, hogy Sándor gróf
phaetonján sétakocsisra hívta a francia követ-
ség egyik titkárát. Új pompás négyes fogatát
akarta neki bemutatni. A titkár örömmel fogadta
a meghívást és Sándor gróf a Práterbe hajtott.
Néhány tökéletes bravúrral végrehajtott forduló
alkalmat adott a francia követéségi titkárnak,
hogy elragadtatással nyilvánítsa a gróf ügyes-
sége fölötti bámulatát, miközben hozzátette:

P. G.

— Igazán, gróf úr, ön mindenre képes, csak egyre nem, hogy felfordítson.

— Meg akarja próbálni? — kérdezte mosolyogva Sándor Móríc.

— De hogy volna az lehetséges ily egyenes úton?

— Majd meglátja.

S alig mondta ki e szavakat, egy gyors fordulattal a hintó már féldoldalt feküdt összetörve. A titkárnak nem történt semmi baja, de Sándor gróf karját törte.

Bámúlato ülése a lovon egy izben meglehetősen kétértelmű bókra szolgáltatott okot a Práterben egy jelen volt francia részéről, a ki mély hajlongások közt közeledve hozzá, ekkép tol-másolta elragadtatását:

— Uram, már régóta bámulom szép ülését; igazán el lehet mondani, hogy ön és lova csak egy személy.

Kiseb ebédék végével mintegy esemegeül bemutaták a vendégeknek a kis Sándor Paulinet is, Metternich Rikhard herceg későbbi nejét, a második eszásárság divatvilágának híres hangadóját, Eugenia eszászarné benső barátját. A kis Pauline akkor még csak tíz éves volt, de korát meghaladó eszászárásával, élénk és szellemes ötleteivel már akkor is elbájolta környezetét. Így, mikor a bécsi társaságban csak «Gigerl» néven ismert Reischach Zsigmond báró, a Mária Terézia-rend tulajdonosa, vastagon puderezett rézörvös orrára ezélozva mondá: «Mama, a Reischach orra olyan, mint a cukrozott számóca.» Ez a Reischach később ellenünk harcolta végig a 49-iki hadjáratot.

Valóságos typusa volt a különöz főuraknak a pár évvel ezelött elhalt bécsi bankár, Honigstein Vilmos báró is, a ki annak idején mindenki ismert az utczáról, színházakból és szalonokból. A szokott órában mindig ott lehetett őt látni a börze-épület egyik ablakánál, kezében tartva tárcáját s jegyzeteket a megbízásokat. Egyik eredetisége volt, hogy soha, a legnagyobb hidegben sem vett magára felöltöt. Monoklivál s melléig lecsüngő fekete festett pofaszakállal lehetett látni ide s tova szaladgálni Bécs utcáin. Palotájában egy halottas szoba volt berendezve, saját koporsójával, melyet előre elkészíttetett magának s nem ritkán benne is hált, meggyújtatván a koporsó körül elhelyezett kandélabereket.

Honigstein igen nagy kort ért el s élete utolsó utolsó éveiben egy piczi kis ponyy-t vett magának, melynek háttára ült, lábai a földet érték, nagy mulatságára a jó bécsieknek, kik jól ismerték a báró különözéseit. Sokat tartott arra, hogy a főurak magukhoz valónak tartásák, s egy előkelő főúri üdvözlét, egy mágnásnő mosolyáért kész lett volna minden áldozatra. Végrendeletében is kitűnnek az aristokratákhoz való hajlamai. E. E. grófnőnek 100.000 forintot hagyott; Z. grófnőnek, született M. hercegnőnek pedig 40.000 forintot. Ez utóbbi azonban nem fogadta el. Ellenben sógorának, Russel nyugalmazott őrnagynak azt kívánta végrendeletében, hogy «vigye el az ördög», — magáról pedig úgy rendelkezett, hogy a koporsóját négy tüzes paripa ügetve vigye a temetőbe.

De térjünk vissza Sándor Paulához, Metternich hercegnőhöz, a kinek sajtósága egyéniségéről annyira tréfa kering a párisi és bécsi főúri világban. Elezei, ötletei, esipkedései hosszú időn át tartottak derültségben a legfeszesebb körök, de szerzeteméltósága mindig le tudta fejegetni még azokat is, a kik elmesé megzólásait magukra vonták. Ő fedezte föl a híres párisi nőszabót, Worthot is, és a eszásárság fénykorában adott báljai, estélyei híresek voltak fényűzéséről, s színparkozó szellemességéről. Metternich Paula mint a társaság elkényeztetett kedvence, nem kímélte meg a legmagasabb udvari körök sem, a hol rakoncátlan szelmele szűrő, de mindig szerzeteméltó nyilatkozásait szívesen megbocsátották.

Számos jellemző adomát elevenít fel Apraxin gróf az osztrák és magyar főnemesség társaság életéből. De a legmulatságosabb az, a mit mint Batthyány Arthur gróf sógora, ennek vasmegei rakicsáni kastélyában hallott, mely szomszédos a stájer Brünneével, a néhai Chambord gróf anyja, Berry hercegnő volt birtokával. Tudva van, hogy Berry hercegnő második férje Lucchesi Palli nápolyi herceg volt, ki állandóan Brünneeben lakott. A hercegnő

CZUCZOR GERGELY.

udvartartása tiszta legitimistákból állott és Laroche volt első kamarása, főlovászmestere pedig egy O'Hegerty nevű szerföltött szórakozott ember.

Épen ebédre esőngettek a brünsee-i kastélyban, mikor O'Hegerty kopogtatott szomszédja, Laroche ajtaján, s belépve szobájába, azon kezdte, hogy szemrehányásokkal halmozta el pontatlanságáért.

— Megint késik, — szolt — pedig tudja, hogy Madamé mennyire megkivánja, hogy mindenki együtt legyen a salonban, mielőtt ő ott megjelenik.

— De — feleli Laroche — tetőtől-talpig végig mérve társát, így vágott vissza: jól tenné ön, ha előbb maga hozná rendbe öltözetét, mielőtt engem sürgetne.

— Tréfál ön? — kérdi O'Hegerty — hiszen ön fökéletesen kész vagyok.

Akkor néz végig magán s látja, hogy a fehér nyakkendő s a fekete frakk rajta van ugyan, de mellényét elfeledte magára venni s cipő helyett papucs van a lábán.

Ez a kis szórakozottság elgondolhatólag nem csekély mulatság anyagát vitte bele a brünseei élet egyhangúságába.

CZUCZOR GERGELY.

Említettük már lapunkban, hogy a Franklin-Társulat, mely a magyar klasszikusok kiadása körül oly díszletes buzgóságot fejt ki, legújában Czuczor Gergely összes költői műveinek teljes kiadásával lepte meg a közönséget. Minden tekintetben mintaszerű kiadás ez, s hangosan hirdeti a gyűjtemény sajtó alá rendezőjének, Zoltvány Ireneusnak hangzasorgalmát és nagy lelkiismeretességét. Nincs oly kis adat, melyet a költőről és költeményeiről fel ne kutatott volna, úgy, hogy az életrajzot, de különösen az egyes költeményekre vonatkozó rendkívül gazdag jegyzeteket jóformán hézagtalannak mondhatjuk.

Czuczor Gergely valóban megérdemli ezt a szeretetet, mert irodalmunknak alig van nála rokonszenvesebb alakja. Magyar volt testtől-lelkéstől, tanúskodik erről egész működése, legkisebb népdalától a magyar nyelv nagy szótáráig; tanúskodik a kufsteini börtönben viselt bilincs, melyet a Kisfaludy-Társaság kegyeletes emlékül őriz ekvletárában.

Czuczor, ki a század első évében született, s már kora ifjúságában irodalmunk bátor bajnokainak sorába állt, részt követel az úttörők díesőségéből, s neve méltán ott ragyog nagy kortársa és barátja, Vörösmarty neve mellett. Az ő lelkét is nemzeti múltunk emlékei ihleték meg; történelmünk eseményeiből s nemzeti mondáink szálaiból szövi első költeményeit; de hódolva a kor izlésének, romantikus tárgyait klasszikus versformákba öltözteti. Csakhamar azonban megtalálja a helyes ösvényt, melyen haladva, mint előhírnöke jelenik meg a régi nemzeti iránynak, melyet Petőfi diadalra juttat,

Arany pedig művészi tökélyre emelve betetőz. Czuczor, maga is a nép gyermeke, oly mértékben oltotta be a népi elemet költészetünkbe, mint előtte senki más. Népdalokat ír, a szó legigazabb értelmében vett népdalokat. Számos népdala oly friss, oly őszinte, annyira tele van népi naivsággal, hogy a leggyakorlottabb szemét is megtéveszti, s alig hisszük el, hogy nem a nép ajkán termett.

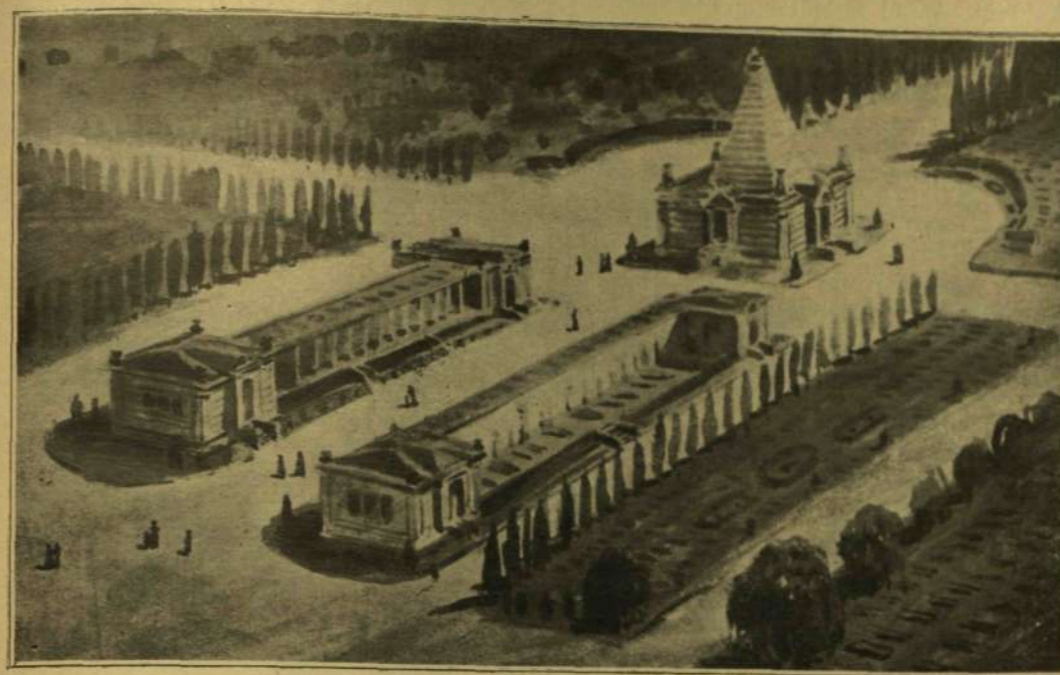
Csodálatos, hogy a világtól elvonult szerzetes, ki inkább csak könyveinek élt s jóformán gyermekkori emlékeire támaszkodott, mennyire bele tudta magát élni a nép érzelme- és gondolatvilágába. Finom megfigyelő tehetségének nem egy fényes példáját adja költeményeiben; elég hivatkozunk általánosan ismert genreképre, «A falusi kis leány Pesten» címűre. Olykor a népi humor is kitűnően nyilatkozik verseiben, pl. a «Paprikás versek» némelyikében, vagy egyik legkitűnőbb költői elbeszélésében, «Remete Péter»-ben, melyet úgy tárgyal, mint előadásánál fogva Arany János «Hegedű»-jével állíthatunk párhuzamba.

Magának a költőnek jellemzésére álljanak itt a következő sorok abból az életrajzból, melylyel Zoltvány Irén látta el Czuczor költői munkáinak új, teljes gyűjteményét:

Czuczor összes működésének s egész életének alapvonását az ő rendkívül erős nemzeti érzésében, szinte rajongó fajszeretében s általában lelkes hazafiságában találhatjuk. Ebből fakadtak szenvedései, de ebből származott egyszersmind díesősége mint költőnek s embernek egyaránt. Költeményeiben, még ha klasszikai formában is, mindig nemzeti szellemű s tartalmilag minden ízében kizárólagosan magyar marad. Lyrája a magyar ember legszebb érzéseit zengi: a vallásos hitet, hazaszeretetet, a férfiu és női erényeket, s még midőn nemzeti érzésének tüze elragadja is: a «Riadó»-ban sem a királyság, hanem csak a zsarnokság ellen kel ki. Nemzeti érzése ösztönözte népdalai írására, melyekben a magyar nép szívilágából merítette tárgyát és hangjait. Epikájában hasonlóképp az erős nemzeti érzés uralkodik. Rajongó lelkesedéssel csüng az ősi multon; a kereszténység, a lovagiasság és hősiesség díeső tetteit énekl meg époszaiban, s kisebb elbeszélő költeményei között is alig van olyan, melyben ne a magyar történet, monda, vagy népelet fényes alakjait rajzolná; még legszebb legendáját is magyar szentről írta. De habár leggyakrabban a mult felé fordul, nem télen merengéssel merül el abban sem; a mult díesőségét csak azért zengi, hogy fölkelte és erősítse a nemzeti önértetet és büszkeséget. Szatirikus verseiben erősen és szókimondó őszinteséggel kórholja honfitársai hibáit, másrészt azonban védelmezi a jelent «korunk ócsárlói» ellen. Ez a mindent átölelő, erős és lelkes hazafiu érzés Czuczor költészetének legfőbb jellemvonása.

S az emberben hasonló jellemvonásokra találunk. Czuczor testestül-lelkestül magyar ember volt. Egyik régebbi életírója szerint: «valódi ősmagyar typus; szabályos arezú, magas, karesú, jól nótt, széles, vállas férfi; utóbbi időben megsoványodott». A magyar dolmány, minőt élte végeig mindig viselni szokott, nála nemesek magyaros külsőt, hanem igaz magyar szívet is takart. Szerette hazáját és nemzetét s gyűlölni is csak azokat tudta, kik a magyarságnak ellenségei voltak. Már mint gyermeknek és iskolás fiúnak lelkét a nemzeti büszkeség hevíté, s a férfi szenvedései első ízben való üldöztesékor is tüzes hazafiságából erednek; később a «Riadó»-miatt bilincsekbe verve elrabolták szabadságát s elszakították hazájától, de magyar lelkét nem lehetett békóba szoritani. Fogságában s az elnyomatás szomorú éveiben is nagy nemzeti munkát végzett: felbúvárolta s óriási szorgalommal egybehordta a magyar nemzet szokásait.

Bár fogsága s a sok szenvedés egészségét nagyon megtörtöte, lelke vidámságát és derűjét élte végeig megőrizte. Rendkívül élénk és ügyes, szellemes társalgó volt; csak úgy pezsgett a vér benne; eredeti anekdotákban szinte kifogyhatatlan volt, s jóízűen is tudta azokat előadni. A tréfát általában nagyon kedvelte, de mindig az illem határain belül, s ezen ritka tapintatánál fogva kedvesen látott vendég volt, a hol csak megjelent; de azért meghívást csak ritka esetben fogadott el, csupán oly házakba, hova

A kerepesi temetőben tervezett dísztemető részlete a Kossuth-muzeummal és a Kossuth Lajos-úttal.

onként is szívesen elment. Ilyenkor jökedvt szinte kiaknázhatatlannak lehetett mondani.

A gyűjteményhez két arezkép van mellékelve. Az egyik a Barabás-féle ismeretes arezkémet, a másik pedig egy kevésbé elterjedt arezkép, mely a költőt későbbi korában ábrázolja. Ezt a képet most mi is bemutatjuk az «Összes költői művek» III. kötete után.

SZILÁGYI SÁNDORRÓL.

Károlyi Árpád emlékezéséből.

Károlyi Árpád a Magyar Történelmi Társulatnak Szilágyi Sándor emlékeztetere tartott gyászülésen fölolvastott szép emlékezésében következőleg jellemezte a kiváló történettudóst:

A családi hagyományok, a melyek közt született, a környezet, a melyben fölnevelkedett, egyaránt a történetirodalom művelésére predesztinálták Szilágyi Sándort. Nemesak atyja, a kiváló történetbúvár, volt a reformátusok kolozsvári anyaiskolájában a történelem nagyérdemű professzora, hanem közvetlen előtte nagyatya, idős Szilágyi Ferenc is negyedszázadon át oktatta Erdély ifjúságát a történelemre. Kolozsvár régi templomai, palotái és egyéb épületei pedig, a hozzájuk tapadó százados hagyományokkal és emlékekkel, önkéntelenül is fölkeltek a szerdülő, tudományra szomjúhozó ifjuban a mélt iránti érzéket.

Ez az érzék csak rövid időre szunnyadt el lelkében, hogy helyt adjon a szépirodalom mosolygóbb műzsjának; de szerencsére s hazai történetirodalomunk hasznára, hamar belátta Szilágyi Sándor, hogy az ő tehetségeinek fája ebben a talajban nem verhet gyökert. Teljes buzgósággal szegődött hát Kilióhoz s ennek oltárán a forradalmat tárgyaló kortörténeti művekkel áldozott az 50-es évek legelején. Tulajdonképeni beese e nemű munkáinak, — melyek a hazában gyorsan ismertté tették nevét, — nem abban állott, a mit nyújtottak, hanem abban, hogy Szilágyi Sándor a komoly történet művelésére terelték, kivált midőn rövid idő múlva mint nagykörösi tanár lelkesedést meríthetett a körösi kis Athenaeum tagjainak, köztük a multak emlékein elmélőző Arany Jánosnak és ezen díeső emlékek érzéseit kutató Szabó Károlynak példáján. Szilágyi Sándor is mélyen elmerült a multnak, az ő bérezes kis hazája emlékeinek tanulmányozásába, megfeszített szorgalommal, a minek eredménye hosszszas évek múlva «Erdély irodalomtörténete» lön, a mely munka, különösen annak historiographiai része, történettudóssá avatta Szilágyi Sándort.

A történettudósnak most már tudatosan kiművelt érzéke mohó vágygyal fordult a nagy magyar Alföld múltjának, főként azon időknek vizsgálatához, a melyekben e szívós természetű alföldi nép a török uralom óriás nyomása alatt is meg tudta a maga lakóföldét s e földön a maga fáját a magyar nemzet jövője számára menteni.

Kikutatta a figyelmes búvár összes szálaát azon szellemi összeköttetésnek, mely a nagy magyar Alföldet Erdélyhez csatolta. S míg e fölismerés egyrészt Erdély történetének, egy kétkötetes nagy becsű munkának, megírására készítet, másrészt megmutatta neki az irányt, a melyet további munkálkodásaiban követnie hasznos. Tisztába jött azzal, hogy a gondviselés őt ama gyászos, de díeső kornak búvárává szemelte ki, a melyben Erdély, e keleti Magyarország, a magyar faj állami s nemzeti léteért két világbirodalom, t. i. a német eszásárság és az ozmán hatalom ellen sikerrel küzdött. Lelkesedésének és akaratának, tehetségének és ismereteinek összes erejét e hivatásnak szentelte. Ettől kezdve a férfi kora delén álló Szilágyi Sándor esüggeden kitarással dolgozott négy évtizeden keresztül, hogy azokat a hézagokat, melyek e hőszi korszakról való ismereteink terén szinte tátongottak, betölthesse. E lelkesült és enyvedetlen munkásság gyümölese félpszázad kötetre rügó becsesnél becses miben részint mint földöldgött, elbeszélő történelem, részint mint kütföldiadvány van előtűnk. Közülök monumentális alkotásul emelkedik ki Erdély országgyűléseinek története 21 vasok kötetben, de alig áll hátrább ennél azon művek csoportja, melyek által Erdélynek s a keletrezi magyarságnak Bethlen és a két Rákóczy György idejében az egyetemes történelemben vitt fontos nemzetközi szerepét fényesen bizonyította.

Ezt a roppant munkásságot mintegy művészi zománcszal vont be az a szép trilogia, melyben Szilágyi Sándor a Rákóczy-dinasztia XVII. századbeli nagy époszát e család tagjainak életrajzaiban megírta. Az öreg Rákóczy Györgyben nemesek az erdélyi fejedelmet, hanem a nemzeti hőst is élénk állítja, a ki a magyar nemzet legféltettebb kincsének: alkotmányának és szellemi szabadságának biztosságát tüzi ki élete ezéljául. A fiatal György fejedelem életrajzában, a trilogia utolsó részében, e vakmerő uralkodó magasröptű terveit s megrázó gyászos bukását — a Rákóczy-ház estéjét — ismereti. Míg a trilogia középső részében a rokonszenves, minden tekintetben nagyraemelt, de ifjan elhalt Rákóczy Zsigmond hercegnék és anyjának, a díeső emlékül Lorántffy Zsuzsánnának életrajzában két új eszményképet teremtett a kitűnő történetíró a magyar nemzet számára, oly két fonséges alakot, a kiknek példája a magyar ifjút s a magyar nőt hosszú századokig, míg «el magyar s áll Buda», lelkesíteni s a tiszta, mocskotalan ideálban rejló nevelő erővel szépre s jóra oktani fogja.

LADYSMITH ALAPÍTÓI.

A világ eseményei gyakran egy-egy félreeső vidékre, vagy városra irányozzák a közfigyelmet, melyre nevet s a mely egyszerre nagy jelentőséget s érdeket nyer. Dél-Afrikának városai is nagyon kevés embernek foglalkoztatták nálunk

a gondolatait egész addig, míg a most folyó háború ki nem tört s rájuk nem fordította az egész emberiség érdeklődését. A boerok nemzeti viszonyaival és sajtóságaival, történetükkel, mely eddig megmaradt a saját nemzetük szűk korlátain belül, fajrokonakon s az ellenük tervek kóholó angol politikusokon kívül alig törődött valaki, most pedig általános megbeszélés tárgya mindenütt, a hova a hírlapok a háború híreit elviszik. Nincs se szeri, se száma azoknak az érdekes jellemvonásoknak és epizódoznak, melyek most a boerokról köztudomásra kerülnek.

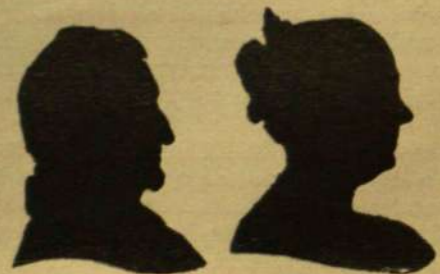
Ilyen jellemző adat számos délafrikai városnak elnevezése, mely a város vagy illető tartomány alapításánál vagy felvirágztatásánál érdemeket szerzett egyének emlékéhez fűződik. Rhodes Cecliről, a háború egyik fő kezdeményezőjéről, egész tartomány kapta nevét: a Transzváltól éjszakrafelre fekvő Rhodesia. A transzváli főváros, Pretória, a szabadállam alapítójától, Pretóriustól kapta nevét, a ki az angol fenhatóságot túrni nem tudó boerokat új hazájukba vezette s a szabad köztársaságot, mint első elnöke, szervezte. A mostani elnök, Krüger, nevét több transzváli helység örökíti meg: köztük Kruegersdorp a legnevezetesebb.

A Natáiban fekvő Ladysmith város, melyet a beleszorult White angol tábornok már hónapok óta véd a boerok ellen, egy nőtől kapta nevét, kinek férjéről szintén neveztek el várost: az Oranje szabadállamban fekvő Harrismith-et. Sir Harry George Wakelyn Smith a teljes neve e férfiúnak, kiről ez alkalommal érdekes lesz kissé bővebben is megemlékezni.

Sir Harry Smith apja seborvos volt a napoleoni háború idejében. A rendkívül magas kort ért férfiúnak négy fia volt: a legifjabbik orvos lett, a három idősebbik, köztük a legidősebb, Harry, katona. Mind a hárman részt vettek Wellington alatt a Napoleon elleni háborúkban. A portugáliai Coa folyó mellett vívott esatában ketten, Harry, a ki ekkor őrnagy volt és őcsese, Tamás, akkor már ezredes, megsebesültek. A tábori kórházban együtt kezelte őket egy fiatal orvos, a ki nagyon gorombán bánt a sebesült katonákkal. Sir Harry, kinek sebe könnyebb természetű volt, mértékelen dühbe jött e miatt, felugrott ágyából és egyszerűen lelökte az orvost a lépcsőn. Az esetet följelentették Wellington hercegnék, a ki megfeddette a tüzes őrnagyot s aztán jót mosolygott az eseten. E háború folyamán egy spanyol grófné menekült nővérel az angol táborba. Sir Harry megismerkedett vele, megszerette s nőül vette. E hölgy az a Lady Smith, kiről a most oly kemény ostrom alatt álló natáli várost elneveztek.

A waterlooi esatában Sir Harry Smith már mint vezérőrnagy vett részt egy dandár élén. Később Afrika került, a hol eleinte a beduin sejkék ellen küzdött oly szerencsével, hogy bárói rangot kapott vitézsége jutalmául, neje pedig tekintélyes övjáradékot. Vitéz katona volt, a ki mindenütt megtette kötelességét. Felesége mindenüvé elkísérte, akárhova küldte is feljebbvalói paransa. Egy esatában is ott volt Chillian-wallah mellett, érdemelet is kapott bátorságáért.

1847-ben Sir Harry Smith-et Dél-Afrikába küldötték, mint a fokföldi angol gyarmatok kormányzóját. 1854-ig maradt e minőségében s jó szolgálatakat tett hazájának a kaffere elleni küzdelmekben. Nagy népszerűsége is jutott még a hollandus eredetű gyarmatosok között is: ennek tulajdonítható, hogy róla is, feleségéről is városokat neveztek el, melyek fentartják emlékeztetüket.

Sir Harry Smith. Lady Smith.

LADYSMITH ALAPÍTÓI.

A FŐVÁROS DÍSZTEMETŐI.

Nem régiben már megemlékeztünk a fővárosnak arról a szándékáról, hogy a kerepesi-úti temetőt dísztemetővé akarja átalakítani, s egyszermind a temetőben való felravatalozást kötelezővé teszi. A terv azóta nagyot haladott előre. A mérnöki hivatal elkészítette a temető új berendezésének tervezetét, melyet az illetékes bizottságok el is fogadtak. A felravatalozó épületet a kerepesi-úti temető III. kapujával szemben levő, már üres térségen állítják föl, az itt nyitandó Kossuth Lajos-útra nézőleg s a Kossuth mauzoleumát ez új útnak a belső végére tervezik, olyanformán, mint rajzunk mutatja. (Képünkön meg van jelölve, hol fogják építeni a Kossuth mauzoleumát; milyen lesz ez épület, azt még most természetesen nem lehet tudni.)

A temetőnek húsz méter széles Kossuth-útját jobbról-balról monumentális arkádós sírboltokkal fogják szegélyezni. A temető új elrendezé-

építik körül. Az új sírboltok a katakombák rendszere szerint készülnek, a melynek ma már a X. kerületi és a budai oldalon a farkasrői temetőben láthatók. Az ilyenek a régiektől abban különböznek, hogy a sírboltok hosszú, földalatti körfolyosóra nyílnak. A folyosókban négyes sorban vannak beépítve a koporsók befogadására szánt betonfalú fülkék, a melyeket a koporsó beillesztése után márvánnyal zárnak el. A legnagyobb családi sírbolt tizenkét fülkés. De vannak nyolc- és négyfülkés is. A közönség a tágas földalatti folyosókba kényelmes lépcsőkön jut le, a koporsót pedig sülyesztővel bocsátják le a kijelölt fülke nyílása elé.

A kerepesi-úti temetővel egyidejűleg rendezik a X. kerületi (kőbányai) köztemetőt is. Ugyanolyan rendszerű sírboltokat építenek ott is, mint a kerepesi-úti temetőben s épen oly szép kerti díszet adnak annak a temetőnek is, mint emennek. Az átalakítások és új berendezések százezrekbe kerülnek s java részüket még ez

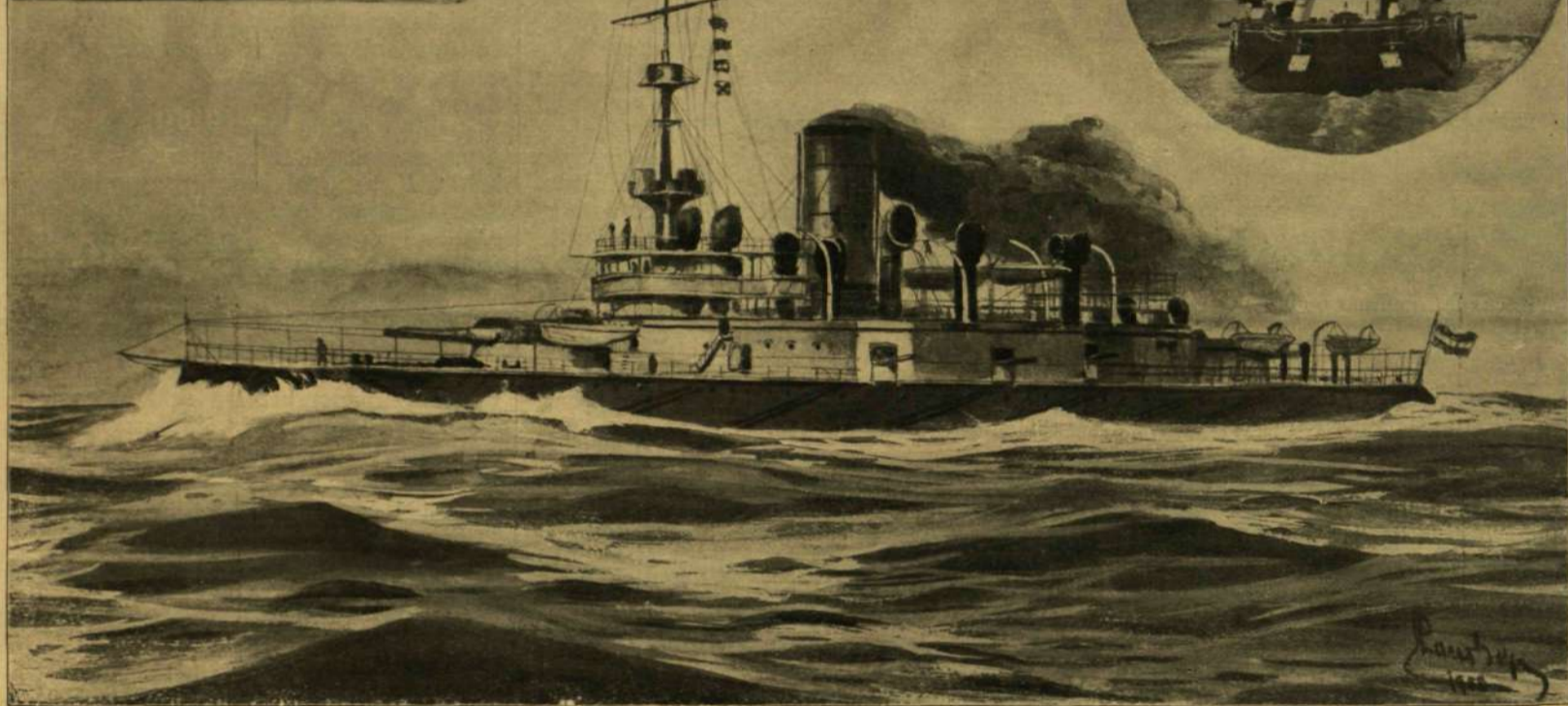
hogy az országgyűlés alig fogja a megadótatást kimondani, mivel a görög képviselők majdnem kizárólag jómódú agglégények.

* **Automobil gyárak.** Ez idő szerint az automobil kocsi túlnyomó száma francia gyárakban készül, az ipar ezen ága ez országba óriási öszszegéket hozott. Most azonban egy angol-amerikai töképezésből álló szövetség keletkezett, mely 375 millió franknyi forgalmi tőkével és leszállított árakkal erős versenyt indított a francia automobil gyárak ellen.

* **Aranypénz verése.** Az észak-amerikai államok pénzverőjének igazgatója azt jelentette, hogy az amerikai kincstár a lefolyt évben 108 millió arany dollárt veretett, vagyis a legnagyobb arany tömeget, mely valaha pénzverőből kikerült. Különben 1898-ban az egész világon 395 millió dollár értékű aranyat vertek. Miután a transzváli bányákban most nem dolgoznak, az aranytermelés túlnyomó része Klondykerre esik.

* **A koldusok szervezkedése** legtekélyesebb Kínában, hol maga az állam elismeri királyukat, mint ilyet, sőt azt mindig felelősségre is vonja, ha alattvalói valami nagyobb bajt okoznak. Ez a kol-

«Trabant» torpedó járómű.

«Budapest» partvédő hajó.

OSZTRÁK-MAGYAR HADIHAJÓK.

sénél felhasználják mind azokat a tapasztalatokat, a melyeket a temetők tanulmányozására kiküldött fővárosi tisztviselők külföldön szereztek. A ravatalos ház berendezése mintaszerű lesz. Az épület belsejében a ravatalos termeket kettős körfolyosókkal övezik, úgy, hogy a felravatalozás és temetés más-más teremben egyszerre történhetik a nélkül, hogy a gyászoló közönséget a különböző szertartások zavarnák. A hatóság a felravatalozást köztisztviselési és közegészségi szempontból akarja kötelezővé tenni, de a kegyelet és vallásos érzület legmesszebb menő figyelembe vételével. Ezekre való tekintettel a ravatalos termeket akkép akarja építeni, hogy az itt ravatalhoz, amott temetéshez menő közönség ne egy oldalról vonuljon be az épületbe.

A kerepesi-úti temetőnek így átalakítandó része a legszebb park lesz, a melyet csak a kertész-mesterség előállíthat. A széles utakat gyönyörű virágágyak, árnyas fasorok szegélyezik s a szabad tereken az arkádós sírboltokon kívül családi sírboltoknak hagynak helyet. A ravatalos házzal szemben építik a temető díszes kápolnáját is beszentelésre alkalmas nagy előcsarnokkal. A kápolnát is arkádós sírboltokkal

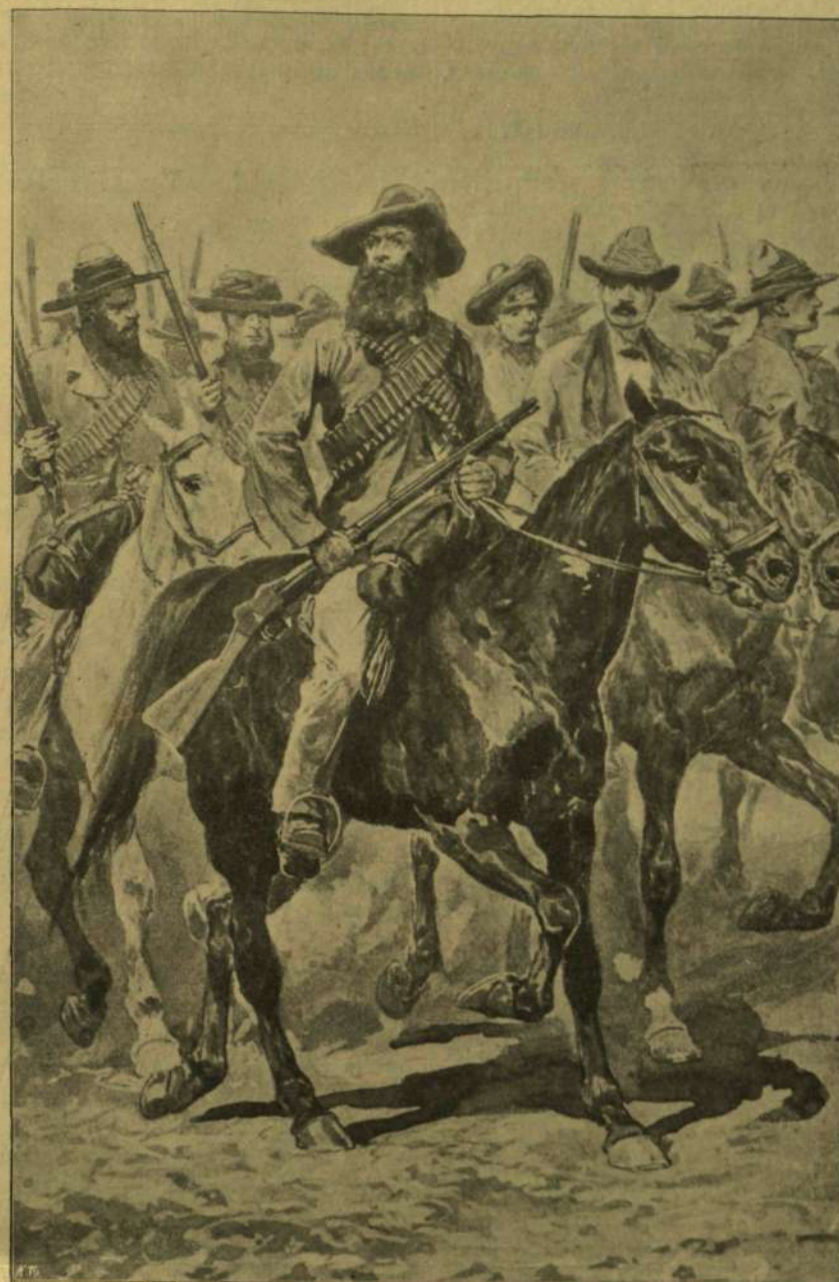
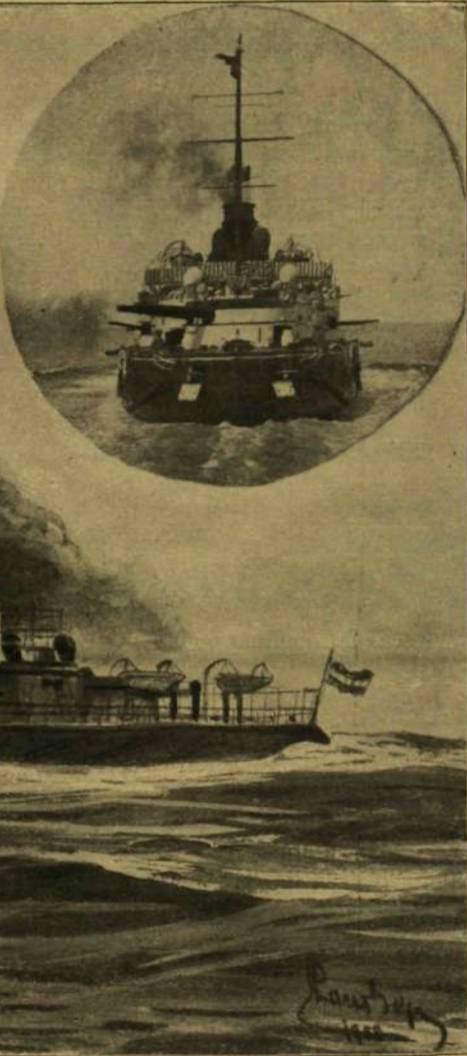
éven lehetőleg elkészítik. A temetők átalakítását a mérnöki hivatal részéről Hegedűs Armin mérnök, a park rendezéseket Gerenday mérnök és a városi főkertész végzik. Az átalakítással egyidőben a tanács a halottszállításhoz is változtatást tesz. A kerepesi-úti temetőbe bevezeteti a villamos vasutat s a ravatalos házból a X. kerületi köztemetőbe azon kell a koporsót szállítani.

A temetők díszítése valószínűleg a síremlékek készítéseivel is változásokat idéz elő. A mérnöki hivatal nagyszámú síremlék-vázlatot gyűjtött össze, a melyeknek nyilvánosságra bocsátásával azt akarják elérni, hogy a közönség a mai drága és művészi érték nélküli emlékoszlopok helyett jóval ősőbb s művészi kézből eredő emlékekkel jelölje meg szeretteinek nyugó helyét. (9f)

EGYVELEG.

* **Az agglégények megadóztatása.** Az athéni hölgyek egy nem régen tartott gyűlésben azt határozták, hogy az agglégények megadóztatása tárgyában a görög országgyűléshez kérvényt fognak benyújtani. A görög lapok azt jegyzik meg e híre,

«Monarch» partvédő.

FOGLYKAT KISÉRŐ BOEROK.

KÉPEK A HÁBORÚ SZINHELYÉRŐL.

Midőn a háború kiütött, mindenki meg volt győződve róla, hogy a boerok vitézül ellen fognak ugyan a nagy túlerőnek állani, de hogy olyan sikereket vívhasanak ki, mint eddig s annyi nagy győzelmet arassanak, azt senki se gyanította.

Legkevésbé pedig az angolok, kik — mint most már kétségtelenül kitűnt — teljesen tájékozatlanok voltak a boerok erejét illetőleg.

Különösen csalódtak pedig a boerok tüzerességében, mert meg voltak róla győződve, hogy ezek csak kevés és nagybárra régi rendszerű ágyúval rendelkeznek, melyek a kitűnő angol tüzeréssel szemben teljességgel meg nem állhatnak. De mindjárt a háború elején kitűnt, hogy a boeroknak nem csak nagyszámú ágyúk vannak, hanem azok messzebb is hordának, mint az angol ágyúk. Ezen fegyvereiket pedig a boerok már évek óta titokban szerezgették be a német Krupp-gyárból, legnagyobb részt pedig a francia Creuzothól. Tüzeik is jól ki vannak képezve s egyedüli rendes katonaságuk a boeroknak csakis a tüzeresség, a mely egyenruhájába is van, míg a többi csapatok emberei saját polgári ruhájukban vesznek részt a háborúban.

A boer gyalogság tulajdonképp lovasság is, a mennyiben a legtöbb boer lovon vonul ki a háborúba. Csata előtt azonban lovaikat a táborban hagyva, elsáncolják magukat s úgy várják az ellenséget. Szükség esetén aztán megint lóra kapva vonulnak odább. S ez magyarázza meg a boer sereg rendkívüli mozgékonyaságát, minél fogva a veszedelmesebb pontokra gyorsan nagy haderőt bírnak összevonnani.

A boer katonának különben egyedüli fegyvere a messzehordó, kitűnő Mauser-féle ismétlődő puská, a töltéseket pedig a vállán keresztül-

BOER TŰZÉREK.

vetett töltéstartóban hordja. Kardja, szuronya nines a boernak, ezek csak a mozgásban akadályoznak, a szurony pedig a célzást is nehezíti. S mind e mellett a rohamokban is megállja helyét a boer, a mint ezt a Ladysmith alatt január 6-ikán végre ment véres csata bizonyítja, hol a boerok egy magaslatot egymásután háromszor foglaltak el rohammal szurony nélkül, a kézi viadalban csak puskást használnak, a mit különben tapasztalás szerint gyakran meg szokott tenni a magyar gyalogság is, bár puskája szuronyos.

A BOER TÁBORNOKOK.

Méltán esodálkozásra indíthatja a világot, hogy az aránylag kis számú boer sereg, a mely nem tanult katonákból, hanem csak fegyveres polgárokból áll, oly győzedelmes bír harezolni a rendes angol katonaság ellen, még inkább bámulatra méltó azonban a dolog, hogy a boerokat nem katonai akadémiákat végzett tábornokok, hanem egyszerű polgárok vezetik, a kik békés időben papok, hivatalnokok vagy gazdemberek, a kik még a hareztéren is megtartják rendes polgári ruhájukat.

Ezekről a tábornokokról, — a kik nagyobb részének még csak a nevét is alig hallotta az európai közönség, — egy jellemző csoportképet van most alkalmunk bemutatni.

A felső sor első képe az öreg Botha János tábornokot ábrázolja, kinek neve most lett világszerre ismeretessé, a mennyiben ő verte meg az angolokat a legutóbb lefolyt szörnyű véres spionskopi csatában. Különben van egy másik Botha nevű tábornok is, a ki Mafekinget ostromolja.

A spionskopi győző mellett Henning tábornok arczképet látjuk, e mellett Erasmus Jánost, a ki a Ladysmith körüli csatákban többszörösen kiténtette magát. Aztán a Grove tábornok arczképe következik.

A második sorban középen a fővezért, Joubert Pétert pillantjuk meg, még pedig tábornoki egyenruhájában, a mit azonban csak ünnepélyes alkalmakkor szokott felölteni, míg a táborban ő is csak rendes polgári ruháját viseli. Két másik Joubert nevű tábornok is, az egyik a tőle balra, féloldalt néző ezilinderes öreg úr, a

másik szintén ösz szakálú öreg, a ki a kép jobb oldalán, a lovas alak felett látható.

A fővezér mellett jobbról van a Smit és Müller arcképe, míg a harmadik sorban legelől Beuidennoud tábornokot látjuk, a ki kedves fejről czilinder kalapját a háború kedvéért sem tette le, hanem hogy mégis katonásabb kinézetű legyen, hatalmas struczottal dugott mellé.

A derék Beuidennoud mellett a csodálatos kalapú Schoeman tünik szembe, szomszédjában pedig a vitéz Weibach.

Az alsó sort Steyn tábornok kezdi meg, az oranjei elnök testvére; mellette a hős Du Plessis de Beer, Krüger sógora következik, a ki a legfiatalabb tábornok.

Ezután a Koch arcképét látjuk, a ki egyik legjelesebb tábornoka volt a boer seregnek, de mindjárt a háború elején a szerencsétlen elandslaagte csatában súlyosan megsebesülvén, az angolok fogságába került, hol meg is halt.

A sort az idősebb Cronje lovas képe zárja be, (mert van egy ifjabb Cronje tábornok is). Ez a legtehetségesebb vezérek közé tartozik s tekintélyre mindjárt az öreg Joubert után következik. Ő a nyugati hadak fővezére s ő volt az, a ki Methuen lord seregét úgy megverte a magerfonteini nagy csatában. Különböző nemesek mint hadvezér, hanem mint egyházi férfi is kiváló, a mennyiben a transzváli reformátusoknak ő a püspöke.

A boer tábornokok még fegyverzet tekintetében is elűntek az európai rendes seregek vezéreiről, mert csapataik közt sem karddal, hanem puskával járnak s a tölténytartó között képünkön is majd mindenkinnek ott látható a nyakában, sőt egy párnak még a kedves puskája is kezében van.

A NÉMET CSÁSZÁRNÉ ANYJA.

A német császári családot ép azokban a napokban, a mikor a császár születése napjának megünneplésére készültek, súlyos gyász érte. Január 25-ikén meghalt a császárné anyja: Adelheid schleswig-holsteini hercegnő, hosszúságú szünet után.

Adelheid Viktória Lujza Mária Costance hercegnő 1835 július 20-án született Langenburgban, mint Ernő langenburgi herceg és neje, Feodora, Leiningen hercegnő leánya. Huszonegy éves korában ment nőül Frigyes schleswig-holstein-sonderburg-augustenburgi örökös herceghez. Házassága első éveit Dolzig várában töltötte férjével, első gyermekei — kik közül két fiú gyermekkorában meghalt — is itt születtek.

1863-ban, IX. Keresztély dán király halála után Frigyes herceg, VIII. Frigyes néven magának követelte Schleswig-Holstein hercegi trónját s ez év december 30-ikán be is vonult a lakosság üdvölgésével közepett Kielbe, a hova neje és három gyermeke is követte. Ez adta meg az akát a schleswig-holsteini háborúnak. Az egyesült osztrák és porosz hadsereg legyőzte a dánokat, de azután köztük tört ki vizsálya a meghódított hercegség birtokáért. Abban azonban egyetértettek, hogy Frigyes herceg jogaikat egyik sem akarta elismerni. 1866-ban Schleswig-Holsteint porosz tartományává tették, Frigyes herceg pedig családjával Gothába költözött, a hol kastélya volt. Itt éltek három évig, a mikor a herceg atyjától a szilvási primkenauai uradalmat örökölte. E hely lett ezután a hercegi család állandó tartózkodási helye tízennyolc évig. Adelheid hercegnő itt nevelte gyermekeit, kiket férjével együtt ő maga tanított vallásaira. Egyszerű, csöndes, de boldog családi életet éltek egész 1880-ig, a midőn a család fő meghalt s Adelheid hercegnő özvegyen maradt. Frigyes herceg, kit neje utolsó órájág gyászolt, közvetlen halála előtt tudta meg, hogy legidősebb leánya, Augustia Viktória a német császári korona jövődől örökösének, Vilmos hercegnek van feleségül kiszemelve. Ez eljegyzésre mondta Bismarck, hogy ez örvendetes zárolénete egy összeütözésekben gazdag drámanak.

1887-ig lakott Adelheid hercegnő Primkenauban. Ekkor Drezdába költözött, a hol csöndes elvonultságban élt legifjabb leánya és két udvarhölgy kíséretében s csak olyankor távozott onnan, a mikor gyermekeit látogatta

meg. Legnagyobb öröme legidősebb leányában, a császárnéban telt, a ki hét gyermek anyjává tette. S gyermekei és unokái a legtisztább szeretettel vették körül élete alkonyát.

EGY JÓTÉKONY EGYESÜLET.

Fővárosunk emberbaráti intézetei közt előkelő helyet foglal el a VIII. kerületi általános közjótékonyági egyesület, mely főképp azt tűzte ki céljául, hogy az éhezőknek ételt juttasson, a ruhátlanokat felruhazza, az inségeseket pénzzel is segítse, a foglalkozás nélkülieknek pedig munkát szerezzen.

Az egyesület 1895. december hóban alakult meg, Hanvai Sándor VIII. kerületi előjáró kezdeményezésére. E buzgó férfiak közgazgatási működése alatt bőven nyílt alkalma megismerkedni a szegényügygel s belátta, hogy az inség enyhítésére sem a hatóság, sem a társadalom külön-külön nem működhetik kellő hatékonysággal, hanem csak vállvetve. Ez irányban fáradozott aztán nagy odaadással, s fáradozásainak — hála a Józsefváros áldozatkész közönségének — meg is lett a kellő eredménye. Az egyesület négy évi fennállása és működése alatt fényes bizonyítékát adta, hogy a szegényügyet rendezni csakis így lehet. Halmos János polgármester felszólítására most már a főváros többi kilencz kerületében is e mintára alakítják a jótékony egyesületeket.

Az egyesületnek céljai elérésére öt szakosztálya van. 1. Népkonyha, 2. felruházási szakosztály, 3. munkásotthon, 4. segélyező szakosztály, 5. foglalkoztató műhely (az első Magyarországon) és munkaközvetítő szakosztály.

A népkonyhában, melynek személyzete állandóan az igazgatónök és a beosztott hölgyválasztmányi tagok felügyelete alatt áll, az egyesület a beszerzési áron (20 fillér), a munka- és kereset nélküli szegényeknek pedig ingyen szolgáltat ki ebédet. Működését a következő adatok mutatják:

1896-ban 70,000 adag szolgáltatott ki, ebből 13,452 ingyen; 1897-ben 84,156 adag, ebből 25,782 ingyen; 1898-ban 132,568 adag, ebből 72,204 ingyen; 1899-ben október 31-ig 98,246 adag, megállapított ebből 53,661 adag ingyen.

A ruhatarból az arra szoruló szegények ingyen kapnak egész ruházatot vagy egyes ruhadarabokat. Felruházott pedig három év alatt összesen 990 gyermek.

A munkásotthon, hol minden látogató hat fillérért kap egy csésze teát, az esti órákban napilapok, képes folyóiratok és 1439 kötetnyi válogatott művekből álló könyvtárral áll a munkások rendelkezésére. Azonkívül különféle társas-játékok is találhatók itt: sakkot, dominót, malom- és ostromjátékok, stb. A kártyázás tiltva van. Hogy mily rohamosan fokozódik a munkásotthon iránt az érdeklődés, bizonyítja, hogy míg 1896-ban csak 7954, már 1899-ben 15,359 látogatója volt.

A foglalkoztató műhelyben munka nélküli személyek 1—2 hétig — a míg rendes munkát kapnak — munkabér mellett foglalkozást nyernek. A műhelyben hat varrógép áll azok rendelkezésére, a kiknek otthon nincs varrógépük, hogy itt családjuk ruházásukat díjtalanul megvarrhassák, avagy mindennapi kényerüket megkeressék. Azonfelül folytatnak itt költétpést, tollfosztást, kő- és szentörést, favágást és czimirást. E foglalkoztató műhelyt átlag 50—60 ember látogatta naponként, de szükség esetén 100—110 ember is elhelyezhető.

Az egyesület bevétele 1898-ban összesen 19,234 forint volt, melyhez a székesfőváros 2400 forint segéllyel járult, a többi adakozás útján, a társadalom révén gyűlt egybe. Az egyesület alapítóje 23,420 forint.

Az egyesület népkonyhája és munkásotthona 1898 december 11-ikéig a Baross-utca 64. sz. alatt volt, ekkor azonban a VIII. kerületi előjáróság új, díszes épületébe helyezték át, de a foglalkoztató műhely a régi, átalakított helyiségben maradt.

A tevékeny kezdeményező, Hanvai Sándor körüli buzgó emberbarátok sorakoznak mint elnökök és tisztviselők. Az egyesület védőasszonya a jótékonyágáról országosra ismert gróf Károlyi Sándorné, fíradhatlan elnöke dr. Havass Rezső, a munkásotthon igazgatója Berkes Imre, főtükára Buzay Károly, igazgatónök: Bodó

Gusztávné, Kausser Jakabné, Kraemer Gézáné, Pártos Gyuláné, dr. Ebner Jánosné. Az intézet egyik buzgó pártolója és igazgatója Glück Frigyes; az ő emberbaráti működésének az egyesület nagyon sokat köszönhet.

Sárossy Bella.

«A MEDVEBŐRŐS.»

Wagner Szigfrid operája.

Wagner Rikárd nagysága ma még sokkal inkább érvényesül, mint életében. A művészet is mindig halad, s a ki tehetségével, lángelméjével mentől nagyobb lökést ad e haladáshoz, annál tartósabb a hatása és díesősége. Ha a zeneművészetben olykor felülkerekedett is a dallamszépesség kultusza, máskor a hangszerek csengésének áhítózsája, a virtuóz instrumentális bálványozása (ennek a lázában ma is szenved a nagyvárosok közönsége), volt olyan korok, mikor a hangszeres szerepének körmönfont elrendezése (a pont-formájú kótarakkal való ellenpontozás tudománya) volt a zenész legnagyobb érdeme; de legbiztosabban hat az a zene, a melyről tudjuk és érezzük, hogy mit akar. Wagner Rikárd, a «Bolygó hollandi», a «Tannhäuser», a «Lohengrin», a «Nürnbergi mesterdalnokok», a «Nibelung gyűrűje», sat. című drámák és megragadó zenéjük költője. Dallamszépesség, hangszerezésének színbeli gazdagsága és ellenpontozó sokszerűség tekintetében az összes zeneszerzők művészetét meglátja helyét, az érzések kifejezésével pedig túlszárnyalta valamennyit. Ebben a tekintetben nyert a zene Wagneről oly sokat. Minden újabb színházi zene-költő az ő hatása alatt áll, Wagner varázsa alól nem bír szabadulni egy sem. A fia legkevesébbé, pedig másnémi a tehetsége, mint apjéé volt. Hogy a fiú, keresztnevével Szigfrid, 1869 nyarán született és már-már nagykorú volt, mikor zenészhetségének nem bírván ellenállni, nekifélt a leglelkiesrebb szaktantálmányoknak: azt minden lexikonban olvashatni; itt csak első nagy zeneművét ismertetem röviden.

«A medvebőrös» címet ez az opera attól a vitéztől kapta, a ki medvét ejtven el, annak a bundáját is lehúzta, de ott felelt az erdőben. Az ördög megtalálja a bundát s évek múlva ruházatul adja a legénynek, a kit a pártfogásába vesz. Persze az ördög pártfogásában nem volna köszönet, ha bele nem avatkoznék Szent Péter, a kit úgy látják, minden nemzet népmeséje a föld és a menny közötti közbenjárólul szeret fölűntetni. A fiatal Wagner két, sőt három népmeséből alkotta meg művének szövegét, melynek épen az a baja, hogy Wagner Szigfrid nagyon is meghagyta meséi mivoltát, nem alakította át igazi drámává; ezt úgy kell érteni, hogy a drámai hős a maga tettenek ura, a ki saját akarataánál fogva cselekszik a darabban történő dolgokat és ezért a darab végén érdeme szerint lakol, vagy veszi el jutalmát. «A medvebőrös» hőse pedig, a vitéz Hans Kraft, igazán keveset cselekszik a maga jószántából, inkább csak a türelem hőse, a kit könnyelműségéért (mert az őrizetére bízott elkarhözött lelkeket Szent Péterrel kockázva eljászotta), az ördög elcsúfítja dob ki a világba, itt merő véletlenségből kelt részvétet a serdülő Lujza szívében, a kinek három évi hűsége megmentheti őt az ördög hatalmától. Mikor ez bekövetkezik: megint előterem Szent Péter és megoktatja a medvebőröstől megvált vitézt, hogyan szerezhet díesőséget a sereg megmentésével — t. i. a mese a hírhedt harminczéves háborúban játszák.

Ennyi a magva a hosszadalmasan kidolgozott szövegnek, melynek cselekvényét egy csapat mellékalak: Lujza ügyefogyott apja és hetye nővérei, egy tolvaj korcsmáros, egy derék őrmester, stb. — élénkíti. Legtöbb érdeklődést kelt főleg a magyar kir. Opera színpadán, az ördögnek félig jászolt, félig humoros, gúnyos és általában igen sok emberieséggel felruházott alakja. Majdnem őt lehetne a darab hősének tekinteni.

A tősgyökeres német szellemű opera eddig tizenkét nagy német színpadon sikert, sőt nagy sikert aratott. Ennek az a nyitja, hogy ott a «Wagner» névnek nagy a varázsa; de az is, hogy ama német operaházaknak igen nagy és zeneileg igen művelt a közönsége. A mi, nem túlságosan muzsikális, nem is nagy operaközönségünk csak itt-ott találta inye szerint valónak Wagner Szigfrid zenéjét: ezt a hosszadalmas, szinte aggodó gondossággal kidolgozott, minden aprólékoságában jellemző, de ritkán felhangzó, felderítő, többnyire borongós zenét, a melyben a széles, szép dallamok helyett bágyadt szárnyalást lel és semmi hatásvadászatot.

magával ragadó, kitörő szenvedélyt. A szerző fiatalágától várt dús képzelet, teljes alkotóerő helyett a zeneszerzés mesterségi (megtanítható) részének bámulatos készsége uralkodik a műben, mely épen ezért talán a legjelentékenyebb opera az utóbbi öt-hat év alkotásai közt.

Az előadók közül Szilágyiné Bárdossy Ilona (Lujza), Kornai (az ördög), Kertész (Kraft, a medvebőrös), Ney Dávid (Kulesos Szent Péter) ép olyan buzgó töltötték be kevéssé hálás feladatukat, mint Róttér Gizella, Berts Mimi, Várad Margit, Szendrői, Dalnoki, Bech stb. mellékszereplők. Külön díeséret érdemel a zenekar és vezére Erkel Sándor s Kerner István karnagyok, — sőt a szövegfordítás nehéz munkáját derekasan végzett Várady Sándor is.

K. I.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Úttalan utakon. Versek. Irta Gaál Zsigmond. Petrosény 1899. Szerény ruhában, elkésvé kopogtatott be hozzánk e huszonhárom lapos füzetke. Még a mult évben jelent meg s ott nyomták az erdélyi havasok közt minden külső dísz nélkül. A versek külalakja is elég fogyatékos, néha két-három versszakban akad egy rímpár, legalább olyan, a mit rímnek lehet mondani. És mégis ez a kis füzet megérdemi figyelmünket. Költői lélek szól belőle hozzánk, s tősgyökeres magyar nyelve frissen hozza a szabad mezők, ingó, zúgó erdők fuvalatát. Óhajtuk, hogy a szerző gondos önképzéssel művelje ki tehetségét. A kis füzet ára egy korona; mutatványul közöljük belőle a következő költeményt:

Utszéli ének.

Nem hallgattak a pacsirta szavára,
Sem a vadgalambra, sem a fűzmadárra.
Pedig olyan szépen kérték ezek őket,
Hogy maradjanak meg az Olt marja felett.
Az Olt két partjáról tömött sorompóba
Káromkodva léptek a tiszta folyóba.
Haragtól, boszútól sötétlett orcájok,
Szemrehányón nézett az Olt vize rájok.
Azt a kis nádfejszék vették a fejükbe,
A mely ott pompázott az Olt közepébe.
A vágy szemeikben éhesen villogott:
Hej, milyen szép sűrű rezednek ma ott
Régóta cívődnek a kicsi nádasok.
Ambár természetben nincsen semmi haszon.
Ma vitték dűlőre a sok huzalkodást
Gödöráji László és Gyökeres Tamás.
— «Mit keressz, Gyökeres az én szigetemen,
Ide nem jutsz másként, csak az én testemen?»
«Hát te Gödöráji mi jusszon zőz ide?»
Adta vissza a szót a más egyszerűen.
«Ne hagyjuk gazdánkat!» Ordít a cselédnép.
Beütött a tatár, messziről azt vélőd.
Kaszák esonkulnak meg. Emberek elhullnak.
Jelszó: «Üsd a fejéte!» — Ott meg nem sántulnak.
... Aztán nagy per támad. Se vége, se hossza.
Mígnem mindakettőt mindenből kifosztja.
S mire jön felülről törvényes ítélet,
A két nagy gazdaság volt, nincs, semmivé lett.
Gödöráji László és Gyökeres Tamás
Földönfutóvá lett egyik úgy mint a más.
Az egyik keletnek, a másik nyugatnak:
Koptatták a földet, se éltek, se haltak.

Nem rég, sötét éjjel, zord téli időben
Két koldus vándorolt a dombi mezőben.
Vágott a Nemere Istenigazába,
Egy másba botlott a két koldus vaktába,
Éhségtől, hidegtől megdermedt tagokkal
Szóhoz se juthattak a nyomorodottak.
Eldőltek az uton. A Nemere szele
Hűlt tetemeiket hóval söpörte be.
S im haló-kinjukban átkarolták egymást:
Gödöráji László és Gyökeres Tamás.

Erdőn mezőn, természeteti és vadászati képek. Irta Bárony István. Az Athenæum-Társaság kiadása. Második kiadás. A vasos kötet 443 lapot tölt be, s ára öt korona. Bárony a természet szépségeinek, hangulatának éles megfigyelője és meleg szívű tollmáca. E mellett a magyar föld szépségei, életének sajátosságai elevenülnek meg tolla alatt, s felkelti a meglehetősen olvasóiban a hazai ég, föld, s mindezek benépesítői, alakjai, szokásai iránt. «Erdőn mezőn» első kiadását igen díszes kiállításban becsátotta közre az Athenæum, míg e második kiadásban egyszerűbb alakban is kinyomtatá, hogy a nagyközönség könnyebben megszerezhesse.

A haldokló föld. Regény, írta René Barin, francziából fordította Kolozsvárné Korányi Ilona. Ez a regény nem régiben nagy feltűnést keltett a

Felülől számítva az első sorban: Botha, Henning, Erasmus, Grove; a második sorban: Joubert S. J., Joubert Péter fővezér, Smit, Müller; a harmadik sorban: Beuidennoud, Schoeman, Weibach, Joubert Ferencz; a negyedik sorban: Steyn, Du Plessis de Beer, Kock, Cronje.

A BOEROK VEZÉREI.

franciánknál s érdemes volt nyelvünkre is átültetni. A regény a gazdálkodó osztály mostani helyzetével s a földbirtok problémájával foglalkozik. Főalakja egy öreg bérli, a ki nagy ragaszkodással csügg azon a földön, melyet már ősei is műveltek s ezért ellenében jut a más gondolkodású, városi életre vágyó újabb nemzedékkel. A könyvet a «Magyar gazdaságtudomány» adta ki s ára 2 korona.

Kettős varázs, regény, írta Dénes Tódor. Úgy látszik, fiatal író első munkája, a kinek a tehetség még kiforratlanabbra válnak, mint ereje bírja. Ellenszenves tárgyba és világba igyekezett behatolni. Horváth László földbirtokos meg akar bizonyosodni a házasság és szabad szerelem közötti különbségről. Két nőnek udvarol, az egyiket el hagyja a másikért s ezt feleségül veszi, aztán a feleségét is ott hagyja az elsőért, egy közönséges ledér színésznőért. E czinkusságot és visszasságot semmivel sem bírja indokolni az író, a ki a tárgyválasztásban nem valami szerencsésnek mutatja magát. A könyv Singer és Wolfner könyvkereskedésben 1 forintért kapható.

A művészet hatása, írta Milhoffer Sándor. Budapest, Dobrowsky és Franke kiadása; ára 1 frt 30 kr. A szerző a művészetnek azt a hatását fejtegeti, melyet az erkölcsökre kell tennie, mert szerinte csak az a művészet, a mi nemes élvezetet képes nyújtani. Ez a felfogás mindenesetre bővebb taglalást igényel, s ebben elég helye megfigyelést talál az is, a ki nem Milhoffer kiinduló pontjáról vizsgálja a művészetek hatását.

Az íz. magyar irodalmi társulat kiadványai. Mint megalakulása óta évenként, most is az izraelita magyar irodalmi társulat könyveket nyújt pártolói

tagjainak s a közönségnek. Egyik vállalkozása a szentírás, az ó-testamentum szabatos fordítása. Ebből most a második kötet hagyta el a sajtót, s ebben az első próféták (Józsuva, a bírák, Sámuel, a királyok) írásait és emlékeztet adja. A kötet anyagát Fischer Gyula volt győri, most prágai rabbi szolgáltatotta, fordítását többien átűnték. A második könyv: Évkönyv, szerkeszté Bánóczi József. Közöl harminez oly dolgozatot foglal magában, mely a zsidó élettel, irodalommal és vallással lételeg vagy magyarországi történetekkel függnek össze. Általános érdekű Hazai Hugó kutatásának eredménye «Szombatos imádságok» czímen, melyben az erdélyi szombatosok történetét is megírva, közöl több imádságot a szombatosok imádságos könyvéből, s bizonyítja, hogy azok a zsinagógai költészet első magyar fordítását tekinthetők. Hazai Hugó értékezése külön füzetben is megjelent, s a füzet ára 40 fillér. Az Évkönyv ára négy korona, s díszkötésben is kapható.

Magyarország tisztai cím- és névtára. A m. kir. központi statisztikai hivatal szerkesztésében és kiadásában megjelent Magyarország tisztai cím- és névtára az 1900-ik évtől kezdődően. A nagy alappalossággal összeállított vasos kötet ára 12 korona. Megszerezhető minden könyvkereskedés útján.

Az építési válság haszna. Lord Albert műpítész nemrég fölolvastartott e czímen az országos iparegyesületben. Kemény kritikát gyakorol Budapesti eddigi rendszeren építkezések torzkinövés-

Adelheid schleswig-holsteini hercegnő, Augustus német császárnő anyja.

seiről. A fölolvás most mintegy három ívnyi füzet alakjában is megjelent Grill Károly kiadásában. Ára 50 fillér.

Göcseji históriák. Irta Deák Jenő. Tizennégy életrajz, trefás elbeszélést tartalmaz a könyv, a göcseji nép életéből merítve. A szöveget számos rajz tarkítja, melyeket Jankó János és Cserépy Árpád rajzoltak. Ára 2 korona.

Kozmetika, írta dr. Szegedi Gusztáv, poliklinikai asszisztens, ki a 163 lapra terjedő s Dobroszky és Franke kiadásában Budapesten megjelent könyvben a bőrbetegségekről tájékoztat s óv a különböző szépségtörzsek használatától. Kijelöli a módokat, melyekkel a test ápolását e tekintetben helyes módon el lehet érni. Ára 1 korona.

Megszentelt amerikai magyar újság. Az «Amerikai Nemzetőr», mely tizenöt évig szolgálta az új világban élő magyarság érdekeit, s melyet özvegy Erdélyi Gusztávné tartott fön, megszűnt. A lap beolvasója a Clevelandban megjelent «Szabadság» című újságba, a melyet tíz év óta Kohányi Tiharmér szerkeszt. Az egybeolvadás következtében ez utóbbi lapot most New-Yorkban szerkesztik és nyomtatják.

Új zenemű. «Szózat» címen magyar nyitányt írt zongorára Geiger A. Mór, mely Wilhelm könyvkereskedésének bizományában jelent meg Szabadkán; ára 3 korona.

A műcsarnokból. Február első napján ért véget a műcsarnok téli kiállítása. Összesen 122 kép kelt el 138.752 korona értékben. Ebből a kormány vásárlása 84.180 korona, a királyé 9600 korona, a képzőművészeti társulaté 3400 korona. Magánosok 41.572 koronáért vásároltak. Február 10-ikére volt kitűzve Liezenmayer Sándornak, a Münchenben élt jeles magyar festőnek hátrahagyott műveiből az új kiállítás, a műcsarnokban az első, mely az állandó művásárlási kiállítást honosítja meg. A közönség belépti díjak nélkül látogathatja. Az egyik teremben ugyanakkor a nemrég elhunyt Győrök Leó festményeiből is rendeznek kiállítást. A Liezenmayer-kiállítás bezárása után március 3-án nyílik meg a múlt évben elhunyt özv. gróf Nemes Nándorné hátrahagyott műveiből rendezett jótékony-célú tárlat, melynek jövedelme a művészi nyugdíjalap javára van szánva. Az elhunyt grófné végrendeletében 20.000 koronás alapítványt tett művészi célokra. A tárlaton mintegy 180 képet mutatnak be. Ezt követi a híres német arcképfestő, Lenbach Ferenc műveiből gyűjtött kiállítás.

Az országos képtár új kiállítása. Az országos képtár folytatja azt a kitűzött feladatát, hogy nagy-nagy művészek, nagy híres képtárak legkínálóbb alkotásait másolatokban vagy fényképi fólvételekben megismertesse. Most a spanyol Pradó és az orosz cári Eremitage képtár műremekeiből állított össze leginkább fényképi fólvételek után új gyűjteményt Terey Gábor képtári őr, ki tájékozott katalógust is írt a kiállításához, melyben a két híres képtár történetét is elmondja. Az orosz Eremitage

alapítása Nagy Péter csár idejében történt, de legkínálóbb darabjait II. Katalin cárnő vásárolta. A cári család most is folyton gyarapítja a régi mesterek megszerzhető műveivel ép úgy, mint az újabb jeles műveikkel. A madridi Pradó már nem változik, az a spanyol nemzeti művészet gyűjteménye. Katholikus Izabella alapította s gazdagították az utána következő uralkodók. A spanyol klasszikus festők legnagyobbjától, Velasquez-től hatvan kép van benne. A kiállítás február 4-ikén nyílt meg. Vasárnap, szerdán és pénteken délelőtt látható, mindig belépti díjak nélkül.

A képzőművészeti egyesület nagy aranyérme. A képzőművészeti egyesület, mely külön álló művészeti testület a képzőművészeti társulattól, évenként a feltűnő művészi alkotásokat a maga jutalmával tünteti ki. A kitüntetés nem egyes alkotásokra vonatkozik, hanem a művészek az utóbbi időben kifejtett egész munkásságára. Az 1899-iki évre eső nagy érmet most egyhangúlag Lechner Ödön műépítésznek ítelték oda, ki a magyar építészeti stíl felhasználásával építette Budapesten az iparművészeti, a földtani muzeumokat, a kőbányai templomot, Keeskeménten pedig a városházát. A képzőművészeti egyesület ebből az alkalomból lakomát rendezett febr. 2-ikán Lechner tiszteletére.

Dramai pályázat a Nemzeti Színháznál. Néhai Mészáros Károly két rendheli drámai pályadíjára, melyek a Nemzeti Színházat illetik, 34 versenyző munka érkezett a Nemzeti Színházhoz. Ebből 34 a társadalmi, és csak három esik a történelmi színművi versenyre.

Új népszimfű. A kolozsvári Nemzeti Színházban közelebből új népszimfű került színre; címe: «Bünhődés» és írja Sebess Samu. Az új népszimfű, melyet egymásután háromszor tele ház és élénk tetszésnyilvánítások mellett adtak elő, a székes-földön játszik s a székes népi jellemző vonásait kívánja bemutatni. Különösen tetszett a népszimfűben előforduló hangulatos szép románc, mely következőleg hangzik:

Volt egyszer egy leány, De kinek e földön
Elhagyott árva, Már senkije sincsen:
Falu végén lakott Az árvának gondját
Kicsiny, fehér házában. Viseli az lsten.

Hírét sem hallotta, Leküldött két anygalt,
Apjának, anyjának, Talpig hófehérbe,
Azért hívták szegényt, Hogy árva Zsuzsikát
Árva Zsuzsikának. Vigyék fel az égbe. . . .

Nappal nap sütötte, Pénteken kipirult
Este harmat verte, Arca két rózsája, . . .
Szomorú orozóját, Szombaton elhervadt
Zápor fírosztötte. Pirosló orozója . . .

Nem ölelte senki, Vasárnap jöttek az
Puha lágy karjával, Angyalok utána . . .
Nem esköltötte senki, Boldog lett, boldog lett
Szerető csókjával. A falu árója.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia febr. 5-iki ülésén Szász Károly elnököl. Asbóth Oszkár befejezte január 8-án megkezdett felolvasását a szláv szavaknak a magyar nyelvbe való átvételéről. Ezuttal kifejtette, hogy az egyes szók vizsgálata sem teszi valószínűvé azt, hogy a szláv szók még orosz földön, Ételközben kerültek volna nyelvünkbe. A második felolvasó dr. Badics Ferenc volt, a ki változó Bajza József irodalmi működésének jelentőségét, ismertette munkájának legközelebb megjelenő új kiadását, melyet sok új anyaggal bővítve akként szerkesztett, hogy Bajza működését ne csak az eddigiekkel teljesebben, hanem fejlődése fokozatait és főirányait is jellemzetesen tüntesse föl. Itt jelennek meg először levelei is, melyek becses adalékokat nyújtanak irodalmunk régebbi küzdelmes életéhez. Dr. Badics magyaros jegyzeteket is ad a munkákhoz és Bajza életrajzát, melyből egy fejezetet olvasott föl az Akadémiában, Bajza ifjúságáról sok eddig ismeretlen adatot használva föl. A fölolvását élénk tetszéssel fogadták.

A Kisfaludy-Társaság tagválasztó gyűlése. Febr. 7-ikén Szász Károly elnökölésével tartotta a Kisfaludy-Társaság tagválasztó gyűlést, melyen a pályázatok sorsát is elintézték.

A **Bulyovszkyné-jutalmat** (400 frt.) 43 pályamű közül «Egy királyleány története» című költői elbeszélés szerzője nyerte meg. A **Lukács Krisztina-pályadíjat** (Szónoki beszéd Petőfiről) nem adják ki. A **Somogyi-féle** 200 frankos jutalmat a bírálók a «Balassa Bálint» című életrajznak ítelték oda. Jövőre újra kitűzik a Lukács-féle díjat **Petőfi jellemrajzára**: egy másik jutalmat ugyanez alpból a következő címmel: «A képvirás mai irányainak ismeretése és esztétikai bírálata.» — A Bulyovszkyné-jutalmat szavalásra alkalmas lírai versre vagy kisebb költői elbeszélésre; a Somogyi-jutalmat (200 frank) szatírára.

A február 11-ikén tartandó ünnepi közlés programját is megállapították: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Hegedűs István: Akilleon. (Költemény.) 4. Berzeviczy Albert székgöglője: A szírenek hazájában. 5. Kozma Andor: Katonák. (Költemény.) 6. Bársony István: Nyílik a rózsabimbó. (Elbeszélés.) 7. Szabolcska Mihály: Lyrai költemények.

Végül a **tagválasztás** következett. Vadnay Károly a Bánóczy József ajánlását visszavonta. Két tagsági helyre így öt jelölt maradt: Haraszi Gyula és Riedl Frigyes az esztétikusok, Benedek Elek, Fiók Károly és Kiss József a költők csoportjából.

Megválasztották mindjárt az első szavazásnál **Riedl Frigyes**et, ki a beadott 34 szavazatból 20 szavazatot kapott Haraszi ellenében. A másik tagsági hely betöltésénél az első szavazások **Benedek Elek**re 17 szavazat esett, mire másodsor szavaztak s akkor 22 szóval a társulat tagjává választották. — Február 14-ikén délután **tisztújító** közlés lesz, melyen az elnökválasztás is megtörténik.

A földtani társulat évekket elelőtt elhatározta, hogy a jeles geológusnak, **Szabó József**nek emlékére érmet alapít s azt minden hat esztendőben annak a geológusnak adja, a ki ez időszak alatt a legérdemesebb geológiai munkát írta. Az idén adta ki a társulat először az érmet **Böckh János**nak, az érdemes geológusnak, a földtani intézet igazgatójának. A finom ezüstből készült érem egyik oldalán Szabó József arcképe látható; a másik oldalán a kitüntetett neve olvasható. Az emlékérmét a társulat febr. 7-iki ülésén Koch Antal műegyetemi tanár adta át Böckhnek ünnepi beszéd kíséretében.

Két kaszinó közgyűlése. A **Nemzeti kaszinó** és az **Országos kaszinó** rendszeresen ugyanegy nap tartja közgyűlését. Az idén is így történt.

A **Nemzeti kaszinó** közgyűlésén **Szlávy József** koronázó elnököl. A kaszinó tagjainak száma a múlt évben 709 volt. A könyvtárra 2549 forintot fordítottak; 1588 forint könyvvásárlásokra, 961 frt a könyvtár felszerelésére esik. A könyvtár ma 20.415 kötet 121.360 forint értékben. Az igazgatóság nevében gróf **Andrássy Aladár** úgy maga, mint igazgatótársai, gr. **Esterházy Mihály** és **Beöthy Ákos** nevében is kijelentette, hogy ötövi működésük után igazgatói tisztükről lemondanak, hogy új erők állhassanak a kaszinó élére. A közgyűlésen nyilvánult bizalom dacára is az igazgatóság ragaszkodott lemondásához. Erre a közgyűlés folytatását febr. 4-ikére tűzték ki. Akkor volt a **Széchenyi-lakoma** is. A beszédet gr. **Széchenyi Imre** mondta. A kaszinó bevételét 203.305, kiadásait 202.170 koronában állapították meg. A közgyűlést február 4-ikén folytatták. A lemondott igazgatóságot újra megválasztották, de gróf Esterházy Mihály kijelentette, hogy lemondását fentartja. A gyűlés után tartották meg a **Széchenyi-lakomát**, melyen a gróf **Széchenyi István**tól öröklő hagyott kehely mellett a kaszinó nagy alapítójának egyik családbeli ivadéka, gróf **Széchenyi Imre** mondott felköszöntőt. Megemlékezően erről a rokoni összeköttetéséről, s a családban gróf **Széchenyi István**ról uralkodó hagyományokról, mely érzéssel hangoztatta, hogy Széchenyi maga a legtekélyesebb önzetlenség volt. Most is az önzetlenség szellemével kell hódítani. A földbirtokos, az iparos, a kereskedő, a politikus és a kinek a gondviselésé vagyon, rangot adott, ezt vegye, ezt ismerje kötelességének. A nagy franciaia forradalom azt a vádat emelte, hogy az arisztokrácia nem teljesítette az előjogaival járó kötelességeket. A mai társadalom réme, a szocialista elv akkor diadalmasodik, ha az önzetlenség kihal a társadalomból. Széchenyi két oszlopra építette a maga társadalmi és nemzeti politikáját: a művelődésre és a gazdaságra. Ezt a két oszlopot óvja mindenki, és ne mondja senki, ne különösen az ifjúság, hogy nincs elég becsűgy, nincs képesség, nincs alkalom szereplésre. Ez csak ok a félreállításra. Az oszlopokat fentartani, erősíteni kell. — A beszédet nagy tetszéssel fogadták.

Az **Országos kaszinó** közgyűlésén **Zoltán Elek** nyug. altábornagy elnököl. Az évi költségvetés megszavazása után dr. **Wekerle Sándor** igazgatót azt az indítványt terjesztette elő, hogy ezután ne vegyenek föl 40 koronát fizető vidéki tagokat, hanem

A BUDAPESTI VIII. KERÜLETI ELŐLJÁRÓSÁG ÉPÜLETE.

esupán 120 koronás rendes tagokat. Egyhangúlag elfogadták. A közgyűlés ezután tárgyalás alá vette báró **Atzél Bélán**ak az egyik igazgatói állásról való lemondását. Nem akarták elfogadni s báró **Atzél Bélát** újból megválasztották igazgatónak. Majd a választmányból ezidén kilépő tizenhat rendes tag helyét töltötték be választás után. A gyűlés után b. **Atzél Béla** levélben tudatta **Wekerle Sándorral**, hogy az igazgatói állást körülményeinél fogva nem foglalta el. A közgyűlést lakoma követte. Ezen dr. **Wekerle Sándor** is mondott felköszöntőt, s abban erőteljesen hangoztatta a társadalmi erők egyesítését, melyre a kaszinónak is törekednie kell.

MI UJSÁG?

A király február 15-ikén érkezik Budapestre, s három hetet tölt itt.

Bál az udvarnál. Február 6-án a bécsi Burghan bált tartották. A meghívottak száma nem volt sok, de a fény és pompa ragyogott. **Stefánia** özvegy trónörökösnek nem jelent meg, mert kétség beteg. Kedves föltnást keltett ezuttal is az özvegy trónörökösné leányának, a fiatal **Erzsébet** főhercegnőnek megjelenése; rózsaszín ruhája pompásan illett rá. A főhercegnő kedvvel táncolt; első táncosa **Cseski gróf** főhadnagy volt, a kivel keringőt járt; az első négyest **Turn-Tacis** Miksa Egon herceggel táncolta. A táncot **Széchenyi Péter** gróf nyitotta meg **Annunciata** főhercegnővel. A magyar arisztokráciát **Széchenyi Manó** gróf miniszter, **Festetics Taszilo** gróf, **Esterházy Miklós** herceg, **Schönborn Ervin** gróf képviselték, a kik valamennyien pompás magyar díszruhában jelentek meg. Ott volt továbbá **Kállay Béni** közös pénzügyminiszter a feleségével és leányával, **Szécsen** gróf osztályfőnök, **Goluchowsky** gróf külügyminiszter és mások. A király a bál bizalmas természetének megfelelően nem nagy díszben, hanem ulánus ezredesi egyenruhájában jelent meg. A király majdnem valamennyi külföldi diplomatával beszélgetett.

Erzsébet királyné emléke Kolozsvárt. Kolozsvár város elhatározta, hogy a város legszebb pontjára, a Fellegvárra szép feljártót készít s ennek egyik pontján elhelyezi a királyné mellszobrát, az útát pedig **Erzsébet**-útnak nevezi el. A műkötségeit társadalmi úton hozzák össze. Hölgybizottság alakult e célra.

A hercegprímás Rómában. Ebben az esztendőben, mely a magyar kereszténységnek is ezeréves ünnepe, **Vasary** Kolos hercegprímás ápril második felében szintén elmegy Rómába, a hol a kereszténység 1900 esztendő ünnepét tartják. A hercegprímás Rómában tölti az egész május hónapot is. Az országos zarándoklat május hónapban indul Rómába, hogy a szent év alkalmából a magyar katolikusok hódolatát XIII. Leo pápának bemutassa. A magyar zarándokokat a hercegprímás fogja a pápa elé vezetni.

Gróf Andrássy Gyula szobra. A gróf **Andrássy** szobrának bizottsága február 7-ikén tekintette meg

ban így szól: «A Magyar Néprajzi Társaságnak. Egy névtelen ezer forintot küld tisztelt társaságunknak abból a célból, hogy tudományos ezéljajukat szolgálják vele. *Egy kozmopolita, mint vak vendég.*» Hogy a névtelen adományozó ki lehet, azt nem is sejtik. A csinos összeg oly tudományos testület birtokába jut, mely azt teljes mértékben meg érdemli.

Rheuma, esz, köszvény és epeköbajok biztosan gyógyíthatók a tudományos alapon álló Dr. Bissó-féle **citromnedv kúrával**. Ismertetést ingyen és bérmentve küld **Szabady János** gyógyszerész Budapesten, Damjanich-utca 2/c.

Anyák figyelmébe. Vézna, gyenge és vérszegény gyermekek feltűnő gyorsan erősbödnék és szaporodnak sulyban, ha a kiváló Egger-féle **Ceukamájolaj** Emulziót használják, mely igen kellemes ízű és könnyen emészthető. Egy üveg ára 1 korona 40 fillér. — Kapható a Nádor gyógyszerertárban, Budapest, Váci-körút 17.

HALÁLOZÁSOK.

HUGHES DAVID EDE, ki a távírásban a betűnyomó készüléket föltalálta, s ezzel világhíressé vált névhez jutott, meghalt Londonban, 71 éves korában. Sokáig Észak-Amerikában lakott, s ott találta föl 1855-ben táviró gépét, mely nagy vagyon és hírt szerzett neki.

Elhunytak még a közelebbi napokban: **Id.** gyermeknyi **PRBER Károly**, nyug. m. kir. irodaiigazgató, volt 48-as honvéd vadász-százados, 84 éves korában, Budapesten. — **ALPESTI BALOGH ANTAL**, 1848—49-es honvéd főhadnagy, nyug. városi kiadó, Szegeden, 73 éves korában. — **KOLCHENAYER VIKTOR**, állami főmérnök, Budapesten. — **ANDRÉNYI LAJOS**, Nagy-Várad törvényhatósági bizottsági tagja, nagykereskedő, 48 esztendő korában, Nagy-Váradon. Végrendeletében az elhunyt 20.000 forintot hagyott jótékony célra. — **HADAY SÁNDOR**, vidéki színművész, a baranyamegyei Magyar-Bolyban, 39 esztendő korában. Kolozsvárt, Debreczenben működött hosszabb ideig, a mult nyáron pedig a budapesti Városligeti Színkör tagja volt. — **ESZEL KÁROLY**, Pozsony városának közbeesülésben élt polgára. Németországból került Pozsonyba hol eskamhar megtanulta a magyar nyelvet és ő volt az, ki **Fadrusz János** szobrászi tehetségét fölismeré, első kiképzetéséről gondoskodott. — **BÁRÓ ROTHSCCHILD ADOLF**, a párisi Rothschchild-család fejének, báró Rothschchild Alfonznak unokafivére, Bécsben, 77 éves korában. — **BURCHARD BÉLA** VÁRY ALADÁR, honvédhuszári hadnagy, Burchard Béla váry Konrad főrendiházi tag fia, Budapesten. — **RÉVÁLYI MÜLLER LAJOS**, dr. udvari és közös külügyminiszteri tanácsos 39 éves korában, Bécsben. — **POLYAK AMBRUS**, gödöllői szolgabíró, 26 éves korában, Keeskeménten.

KISFALUDY IRÉN, Kisfaludy László budapesti fogházgondnok 16 éves leánya Győrött, a **Mária Jozefa** intézetben. — **PALLAGHY BÉLA**, szül. Serák Teréz 47 éves, Budapesten. — **KATONA SOMÁNY**, szül. Hoffer Jolánka, az aszói állomásfőnök neje, Meránban. — **RAISZ SÁNDORNÉ**, szül. Kerese Ida, volt kinstári ügyész özvegye, 69-ik évében. Zomborban temették el. — **Dr. ERENBURGER FERENCZ**, eszázári és kir. ezredorvos neje, született Kovács Margit, élete 20-ik, házasságának harmadik évében, Brassóban, s holtestét Czeglédre szállították.

A BUDAPESTI VIII. KERÜLETI KÖZLŐTÉKONYISÁGI EGYESÜLET NÉPKONYHÁJA.

Szerkesztői üzenetek.

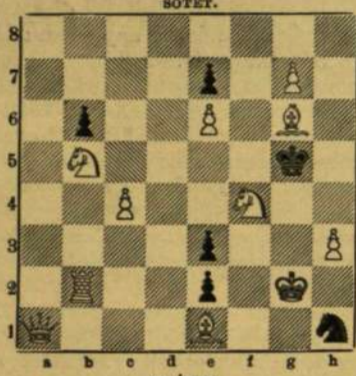
Szeged, L. A. Országoszerzőtársaságunk, hogy az utóbbi években, különösen a fűrészek és néhány énekes madárfaj rendkívül megfogyott. E feltűnő jelenségek magyarázatát adja az „Aquila” madártani folyóirat legutóbbi száma, elmondván, hogy az említett madarakat, ősi és tavaszi vándorlásuk közben, a dél-európai lakosok nagyrészt elfogdosák s olasz- és francia métermérszámra hordják, kivált az olasz és francia piacokra. Most már a fogó eszközök nagyon tökéletesek, sőt a villamosított is felhasználják a madarak irítására. De temérdek madár vész el a világitó tornyoknál is, meg az által, hogy éjjeli vonulásaik alkalmával, a most már minden országot behálózó telegrafdrótkba ütődnek s ilyenformán elpusztulnak.

Harkány. Úgyes van írva; csak még az utolsó simítást várja. Például az ilyen erőteltet sor „Arca ezer ránkötött állt ki” meg nem maradhat.

A haldokló számár és az oroslán. Az aszopusi mesének a szerző új fordulatot adott; de kissé erőltetve, a mese végére csatolt tanulság kedvéért. Hosszabb költeményét még nem volt módunkban figyelmesen átolvasni.

SAKKJÁTÉK.

2153. számú feladvány. Stubbs C. F.-től.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

A 2138. sz. feladvány megfejtése Decker A.-tól.

- 1. Hf5-d4 ... Hb8-c6 (a) 1. ... Ke5-c4 (b)
2. Hd4-e6+ ... t. sz. 2. Hb5-c7 stb.
3. H v. V mat.

- 1. ... t. sz.
2. Fe2-d3 stb.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Liptóváros: Hoffbauer Antal. — Gyulán: Nuszbek Sándor. — Losoncban: Demeter József. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A „Vasárnapi Ujság” f. évi 3-ik számában közölt képtalány megfejtése: Ha valaki boldoggá tett másokat, megérdemli, hogy maga is az legyen.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztésügyi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9. Gummiárak, betegápolási cikkek érvényesítő (összerak F. Bergernd párisi gyárostól) legelőnyösebben beszerezhetők Polgár Sándor egyetemi köztársaságánál, Bpest, Erzsébet-kört 50. 6734

SZENÁSY, HOFFMANN és TÁRSA párisi és lyoni selyemgyári raktára Budapest, IV., Bécsi-utca 4. Raktárunk található a legújabb és legújabb divatos selyemkelmék, csipkék és szalagok, valamint gyöngy-tüllruhák és gyöngy-tüllkemo-díszekből. Fekete és színes selyemkémék 85 krtól 14 frt. Foulard-, Pongis- és Satin Liberty-selymek 65 krtól kezdve. Moiré, Pékin, Moussine minden színben. — Mintákkal kívánatra készítenek szolgálnak. 8003

Menyasszonyi-selyem-ruha

10 frt 50 krtól

feljebb! — 14 méter — postabér és vámmentesen szállítva! Minták kiválasztásra, nem különböznek fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem” blousok és ruhák alkalmas, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!

HENNEBERG G.

selyemgyáros Zürichben.

Cs. és kir. udvari szállító.

REGI szarmazasu viselkedeseg es mindenféle somorbajoknál (bőrtegek, kéz- és lábizzadás, ötvár) legjobb ajánlatunk az „Ichtol-Salicyl”-t, mely a test bármely részén használható feltűnő eredményt, Szagtalan! Ártalmatlan! Nagy lélegv. utatissal 3 korona. 66 Csuzos 66 készvényes (rheuma) szenvedőknek nélkülözhetetlen szer a kiütetett „Nervin”, mely néhány bedörzsölés után megszünteti a legkínosabb hasogatást, szagát, esonbántalmakat, derékfájást, zsúrást, csuzos fog- és fejfájást. Mindennemű daganatot a test bármely részéről eltünteti. Nagy üveggel 80 krajczár; utatiss mellékelve 100. Külsőség mindenféle hurutos bántalmak, nehez légsz, asma, influenza, tüdőbajok, rekedtség ellen legelőnyösebb és legjobb háziszser az „Erény-féle javított fűker-pors”. Kellemes ízű! Nagy, remek szép dobozokban kapható 50 krajczárért. Mindezen szeret postán megrendelhetők a készítőnél: ERÉNY BÉLA gyógyszerész, Szabadzsállás (Pestmegeye), Budapestben csak a főraktárban kaphatók: Török József Király-utca 12. Rendelések mindenkor aznap továbbíthatnak.

KÖHÖGÉS REKEDÉS ÉS HURUT ELLEN A LEGJOBB A RÉTHY FÉLE A RÉTHY FÉLE PÉMETEFÜCIUKORKA Védjegy. Ára 30 kr. 5 csomag bérmentve 1.50. RÉTHY BÉLA gyógyszerész, B.-Csaba. MINDENÜTT KAPHATÓ Kérjük csak Réthy-féle.

Nehézség. A ki sekrában, gőrcsőkben és más idegbajokban szenved, kérjen ezekről szóló füzetet. Küldi ingyen és bérmentve a Schwaben-Apotheke Frankfurt a.M.

50 zenedarab: legújabb tánczos, kuplék, magyar dalok, műdalok stb. zongorára énekelgyönyörű letében 1 frt, bérmentve 1 frt 15 kr. GERŐ IMRE kiadónál, Bpest, Erzsébet körút 52.

Vörös kezek! vörös arc és orr ellen az egyetlen gyógyszer a Raditz-féle. Mirtus-fehéritő. Számátlan ellmesorólevél Ártalmatlan. Üveg 2 frt. Legjobb esti és napi poude a Mirtus-poude. Doboz 50 kr., (fehér, róza, vagy crème). 8460. Mirtus-crème. bőrfinomító szepítő üdítő arc és kézi crème, eltávolít minden bőrhibát. Kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt. Pulcheradin-zsappan. Bőrfinomító és remek illatu. 1 drb 40 kr., 3 drb 1 frt 10 kr. Készíti és szétküldi az APOSTOL gyógyszerész BUDAPEST, VIII., József-kört 64/c.

Különlegességek a szepítoszerek vegyészeti laboratoriumából dr. Fischer Róbert-től a vegytan tudóra és szepítoszerez. Wien, I., Habsburggasse 4, 2. St. Szörirtoszer (Epilatoire). Arcban, kezen, karon stb. levő szörök vegyi uton az Epilator-ive által iratnak ki. Az eljárás egyszerű és fájdalom nélküli, a hatás lassu, de biztos. Az Epilatoire hosszabb használat mellett a szörök gyökereit teljesen tökéletesen teszi és a sarjadást biztosan megakadályozza. A különlegességek árai: Szörirtoszer (Epilatoire) a szörök teljes kiirtására és a sarjadást megakadályozására 1 kis üveg frt 5.- 1 nagy üveg... 10.- Bőrzsín-Pasta a szörökazonnal eltávolítására arcra, hajra, karra stb. darabonként... 2.- Szeplo-crém 1 tégely... 2.- Ozon, vízben feloldva, 1 üveg (fél liter)... 1.25. Blondvív (Blondeur) 1 üveg (fél liter)... 3.- F0 Hajfestoszer 1 doboz szőke egész feketéig 1 frt 20 krtól 3 frt-ig és... 5.- Poudre-Email vörössel együtt... 3.- vörös nélkül... 2.- Venus-víz szép tiszta arczbőr elérésére, 1 üveg... 2.- Szer az orr vörössége ellen, 1 doboz... 2.- Szepítő quarz-homok a bőr-atták kiirtására... 1.50. Füzetek, melyek az Ozon és az egyes különlegességek használatáról szólnak, ingyen és bérmentve küldetnek. A készítmények ártalmatlanságáról szóló bizonyítványok bárkinek betekintésére állanak, ugyanígy az egyes bizonyítványokból levet minden vitatást. Felvitelre szepítészeti ügyekben, ingyen adatik. Értékesítési órák: délelőtt 9 óratól este 6 óráig, Raktár: Török József, Budapest VI., Király-utca 12.

Hirdetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban, Budapestben, IV., Egyetem-utca 4.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár XXVIII. rendes közgyűlését

1900. évi február hó 17-én délután 4 órakor, az intézet helyiségében (IV., Deák Ferenc-utca 7. szám, I. emelet) tartja meg.

NAPIREND:

- 1. Az igazgatóság jelentése.
2. Zárómadások előterjesztése a felügyelő-bizottság jelentésével.
3. Mérleg megállapítása, nyereség felosztása és kifizetés iránti határozathozatal.
4. Alapszabályok módosítása.
5. A felügyelő-bizottság, a választmányi tagok ülései jelenléti jegyei és a választmányi napbiztosok tiszteletdíjának megállapítása.
6. Két igazgatósági tagnak, a felügyelő-bizottságnak és választmánynak megválasztása.

Azon t. részvényesek, kik ezen közgyűlésen részt venni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 23. §-a értelmében* évi február 14-ig d. e. 12 óráig az intézet pénztáránál letenni, mely alkalommal a mérleg is rendelkezésre álland. Az igazgatóság. * 23. §. Közgyűlésben részt vehetnek mindazon részvényesek, kik három nappal a közgyűlés megtartása előtt, a le nem járt szelvényekkel együtt, oly részvényt tesznek le a társulatnál, mely legalább két hóval előbb iratott a letévi saját nevére. 8586

A legjobb és legártalmatlanabb pipere- és szepítoszerek a következők: A világhírű Norma kéz- és arczenyőcs (azelőtt Ninon-arczenyőcs). A legkínosabb szer minden tisztálanság ellen u. m. szeplo, bibires, májfoltt stb. — Egy tégely ára 60 krajczár. A híres Norma-zsappan (azelőtt Ninon-zsappan) a legjobb zsappan a világon, a Norm-arczenyőcshez nélkülözhetetlen. Ára 40 kr. A legkínosabb arczpor (poudre) a világon a híres Norma-poudre (azelőtt Ninon-poudre) 3 színben, 1 doboz 1 frt. Norma-crème (azelőtt Ninon-crème) szirtalan arcz-szepítoszert, a bőr ápolására a legjobb, különösen jó orr- és arcvörösség ellen. 1 nagy tégely 1 frt 50 kr., egy kis tégely 1 frt. Norma-hajvíz (azelőtt Ninon-hajvíz) a haj erősítésére és kihullása ellen. Ára egy üvegnek 1 forint. Norma-hajfestoszer (azelőtt Ninon-hajfestoszer) a legjobb és legpraktikusabb szer (csak egy üvegben) szőke, barna és fekete színekben. Egy üveg ára 2 frt. Homz egy hajfestő-festő ára 1 frt 50 kr. Egyedül kaphatók: STEINER MIHÁLY városi gyógyszerészében, Temesvár, belváros, Szt.-György-tér 3. sz. szám. Budapesti főraktár: Török József gyógyszerészében, Király-utca 12.

CHOCOLAT MENIER A világ legnagyobb gyára. 50,000 kilo. Kapható minden fűszer- és csemege-kereskedésben és cukrászdában. 7909. BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

GMEHLING HERMANN cs. és kir. udvari szállító. BŐR-BUTOR-GYÁR, Budapest, VII., Damjanich-u. 6. Állandó raktár kész bőrcsizmából, fauteuilből, mappákból, kályhaellenzőkből, papirkosarakból stb., stb. 8345.

PHOTO-PICTOGRAPHIA WITTITZ VILMOS BUDAPEST. Horgany, vörös- és sárgaréz clichék előállítása, valamint autotypiák, phototypiák, chemigraphiák, és fotografiák, ugy helybeli, mint vidéki megrendelések indányos áron pontosan eszközöltetnek. 8356.

Dinamogépgyár és vegyitermékek gyára, fémgalvanizálás és galvanoplasztikához szükséges kellékek gyára. Pfanhauser Vilmos BAIER LIPÓT, gyári raktára. Rökk Szilárd-utca 10. Telefon.

CLICHEKET WOTTITZ MANFRED Budapest, Király-utca 30. — Telefon 18-99.

MEGHIVÁS a „Pesti magyar kereskedelmi bank” 58-ik rendes közgyűlésére, mely 1900. évi február 17-én délután 6 órakor a bank helyiségében fog megtartatni.

TÁRGYAK:

- 1. Az igazgatóság jelentése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozat és a felmentés megszavazása.
3. Igazgatósági választások. Az alapszabályok 36. §-a értelmében a kilépő igazgatósági tagok újból választhatók.
4. A felügyelő-bizottság választása.

Az alapszabályok 19., 20. és 21-ik §-ai értelmében minden részvényes, kinek részvényei három hónappal a közgyűlés előtt a bank könyveiben nevére be vannak jegyezve, jogosítva van a közgyűlésen részt venni, vagy magát meghatalmazott által helyettesítenni, kinek azonban szintén részvényesnek kell lennie. A szavazati jog érvényesítése szintén a részvényesek szelvényekkel együtt, az alapszabályok 18-ik §-a értelmében folyó évi február 14-ig a bank értékpapír-alapszabályaink 45-ik §-a értelmében a megvizsgált évi mérleg a felügyelő-bizottság elentésével együtt nyolcz nappal a közgyűlés előtt átvehető. 8590 Budapest, 1900 február hó 1-én. Az igazgatóság.

A világ legivalóbb szere a női szépség fenntartására és emelésére JUNO-KENŐCS (Kéz- és arczenyőcs). Minden eddig ismert szepítoszert föllmul, a mellett tökéletesen ártalmatlan. Biztosan és gyorsan távolítja el a bőr mindennemű tisztálanságát, mint: himlőhelyet, szeplo, májfoltt, perseneket (vimmerli), bőrártásokat (messenger), pikkelykőteget, bőrhámhiányt, napégést, arcvörösséget stb. A bőr érdességét és durvaságát megszünteti, s rövid használat után hófehérre, bársonysimává teszi. A bőr ápolására a legjobb, különösen jó orr- és arcvörösség ellen. 1 nagy tégely 1 frt 50 kr., egy kis tégely 1 frt. JUNO-KENŐCS II. SZÁMÚ (azelőtt Ninon-kenőcs) a haj erősítésére és kihullása ellen. Ára egy üvegnek 1 forint. JUNO-KENŐCS I. SZÁMÚ (azelőtt Ninon-kenőcs) a legjobb és legpraktikusabb szer (csak egy üvegben) szőke, barna és fekete színekben. Egy üveg ára 2 frt. Homz egy hajfestő-festő ára 1 frt 50 kr. Egyedül kaphatók: STEINER MIHÁLY városi gyógyszerészében, Temesvár, belváros, Szt.-György-tér 3. sz. szám. Budapesti főraktár: Török József gyógyszerészében, Király-utca 12.

Hogyan maradnak szépek a nők? Legbiztosabban az arcz-ápolása folytán Leichner-féle zsír-arczpor, Hermelin- és Aspasia-arczporral. E híres arczporok a legmagasabb hölgykörök és elsőrangú művésznők által előszeretettel lesznek használva, mivel azok az arczbőrnek fiatal, viruló színt adnak és alig lehet látni, hogy az arcz porozva van. Patti Adéline asszony 20 év óta Leichner L-től szerez be arczport, Patti-örömet és arczfestéket és összes megrendeléseiben, melyeket bárkinek szivesen megmutatunk, rendkívüli megelégedést kifejezve, azt mondja, hogy soha jobb gyártmányokat nem talált és hogy azokat mindig nagy örömmel fogja használni. Kapható minden illatszerekkereskedésben és a gyárban. Leichner L., Berlin, Schützenstrasse 31.

Michelstädter S. E. és H. Sajátkészítményű cipők nagy raktára. BUDAPEST, Váci-utca 28. szám. „Triumph” cipők — gombólos, fűrés és zug nélküli — egyedül készítője. Dr. Högyes-féle asbest-talpbetéttel ellátott cipők nagy raktára. 8477 Fűk-talpak: Debreczen, Beaskerek, Sopron, Újvidék, Zágráb, Brassó, Varaszd, Szatmár. Minden cipő talpa bele van az ára nyomva.

Magyar villamossági részvénytársulat Budapestben, V., Váci-ut 76. szám. Budapestben, 1900 február havában. T. cz. Hogy a világosítási czélokra szükségendő elektromos áramnak igénybevételei kiterjedtebb mértékben és szélesebb körökben is lehetővé tegyék, elhatároztuk, hogy a világítási czélokra szolgáló elektromos áram normális egységárát jelentékenyen leszállítjuk. A székesfővárossal kötött szerződésünkben hektowattóránként 10 fillérben megállapított áramegységárát ugyanis 20%-kal fogjuk mérsékelni és a világítási czélokra fogyasztandó áramot hektowattóránként 8 fillérről fogjuk számlázni. Ezenfelül fogyasztóinkat a székesfővárossal kötött szerződésünk 26. §-ában megállapított számlázási visszatérítési hányadban is részesíteni fogjuk és az áramszolgáltatásra nézve hatóságilag megállapított egyéb föltételek és határozatok továbbra is érvényben maradnak. Az új árszámítás folyó évi február 15-én lép életbe és mindazon fogyasztóinknál fog érvényesülni, kiknek ez időszere már fennálló egyezmények alapján az áram a föltételek még előnyösebb föltételek mellett nem szolgáltatottak. Ezen árszámítás által, melylyel mi, ha mindjárt jelentékeny áldozatok árán is, a nagyközönség legelőnyösebb rétegeiben táplált kívánalomnak feleltünk meg, ugy hisszük, alkalmat nyújtottunk arra, hogy a villamos világítás oly helyeken is igénybe vétecsék, a hol ezt eddig számos elismert előnye dacára takarékosági szempontból még nem alkalmazták. Az általunk eszközölt árszámítás következtében a villamos világítás — ha az annak igénybevételevel egybekötött előnyök számításba vétetnek — minden más világítási móddal — még az Auer-fényvel is — versenyre lép. Továbbra is iparkodni fogunk fogyasztóink bizalmát, melyet eddigi működésünk által kiérdemeltel szerencsésnek voltunk és a melyért ezennel köszönetet mondunk, a jövőben is fokozottan kiérdemelni, és kérjük a t. cz. szives megbízását, melyet törekedni fogunk a legnagyobb megelégedésre fogantatani. Magyar villamossági részvénytársulat. 8591 (Utánnyomás nem díjaztatik.)

GANZ ÉS TARSA VASÖNTÓDE ÉS GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPESTEN. Ajánlanak mindennemű vas-, aczél- és fémöntvényeket építkezési és gépészeti czélokra, vízvezető csöveket, szivattyúkat, lecsapoló- és öntöző-zsilipet, készülékeket a belvizek leeresztésére. A helyi viszonyok szerint szerkesztett turbinákat, örlőhengereket, kérengöntetű hengerekkel és malomberendezési cikkekkel. Zsilipeket bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. Alapcsöveket, zárkészköveket, cső- és kapuzsilipekhez, czölöp-vezető gépeket, anyagszállító kocsikat. Álló vagy fekvő gáz- és petroleum motorokat, egy vagy két hengerrel és mindennemű zuzogépeket. Mechwart-féle forgó gáz- és petroleumképeket. Világításhoz vagy gépek hajtásához szükséges villamosságot bármily távol-512 ságra elvezető dynamogépeket. 8192 Városi irodánk: Kossuth Lajos-utca 18. szám.

Irodai-czikkék
Schwanhäussertől

Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

SCHWANHÄUSSER
 BÉCS, 8530
 I., Johannesgasse 2, I. emelet.

Időt és pénzt takarítanak meg, rendet és kényelmet szereznek.

PALAIS ROYAL
 ORLAY SÁNDOR udvari szállító 8563
 Budapest, Koronaherceg-utca 8. szám.

Hamis gyémántok,
 párisi legyezők, * kínai ezüst-árak

gyári árban.

Szépség és egészség.

Étvágytalanság és Gyomorgyengeség
 gyógyítására errek mennek Karlsbadba holtott est a czélt otthon is elérhetik
 Rossnay M.

PEPSINBORA
 használatá által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja.
 Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 6 kr.

Váltóláz és hideglelés ellen
 legbiztosabb és legkellősebb szer, különösen gyermekknél, kik a keserű ebintm másoké bevanni nem tudják a Rossnay M.-féle
Chininezkorka és Chininesokoládé
 melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1899-ben Párisban jelölt ki kórosorozat. Értékeltet hamisítottól óvakodjunk. Mindenki csak a Rossnay M.-féle patykasorozat készítményét kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírján Rossnay Matyas nevű német orvos aláírása olvasható. 8400

A t. cz. közönség szives figyelmébe ajánljuk, hogy minden készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságszobrot ábrázolja.
 Kapható: ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyosztályában Arad, Szabadság-tér.
 Budapest: Török József és dr. Egger Leo «Nádor» gyógyosztályában, valamint minden magyarországi gyógyosztályában.

VASÁRNAPI UJSÁG

7. SZÁM. 1900. BUDAPEST, FEBRUÁR 18. 47. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt egész évre 24 korona félre 12 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG (a Világkrónikával) egész évre 16 korona félre 8 • A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) egész évre 10 korona félre 5 • Külföldi előfizetőknek a postaiilag meghatározott viteldíj is csatolandó.

BEÖTHY ZSOLT.

BEEMUTATJUK a Kisfaludy-Társaság új elnökét, kit nem egy párt, hanem a tagok összességének egyértelmű bizalma emelt erre a diszes állásra. Még élénk emlékezetben van a Kisfaludy-Társaság kebelében a múlt őszszel az elnök és a tagok többsége közt fölmerült nézeteltérés, mely a társaság elnökének, Gyulai Pálnak lemondását vonta maga után, ki több mint húsz éven keresztül annyi gondnal, annyi szeretettel vezette a társaság ügyeit s fényes tehetségével, bátor, egyenes jellemével oly nagy mértékben gazdagította a társaság szellemi és erkölcsi tőkéjét. Attól lehetett tartani, hogy lemondásával mély szakadás támad a Kisfaludy-Társaság belső életében, mely könnyen elnyelheti a múlt nemes hagyományait.

sával a család régi fészkebe, Komáromba vonult vissza. Ehez a régi, eredeti magyar város-hoz fűzik Beöthy Zsoltot gyermekkori emlékei. Lelke itt telt meg képekkel, mesékkel, álmokkal s mindazzal az élő tartalommal, mely mint a földalatti forrás kiapadhatatlan vize, még a férfi lelkében is folyást fölbuzog. Szintén Komáromban végezte az algimnáziumot, a tudós benézés atyák vezetése alatt, kiktől nemesak tudományt, hanem erős magyar hazafiságot is tanult. A kis deák egy hazafias tüntetés alkalmával a komáromi szigeten, csaknem rendőri fogságba került, melyet a lelkes benézés igazgató egy rövid félnapos iskolai fogsággal hártott el, melynek letelte után a bátor fiút az atyák áldására emelt keze és terített asztal várta a refektoriumban.

A felsőbb osztályokat a pesti református gimnáziumban látogatta. Lelki fejlődésére itt különösen Gyulai Pál előadásai emlékei. Hatással. Tanulótársai közt fényesen kivált tehetségével. Már első irodalmi zsengei, melyek 1864-től kezdve sűrűn kerültek a nyilvánosság elé, erős tehetség nyomait viselték s midőn a budapesti egyetemen a jogra került, már bizonyos írói nimbusz környezte s vezérszerepet vitt az egyetemi ifjúság élén. 1871-ben mint segédfogalmazó a pénzügyminiszteriumbalépett; de csakhamar érezni kezdte, hogy tehetsége, hajlana más pályát jelöl ki számára. 1875-ben a pesti állami reáliskolához lépett át tanárnak; 1878-ban pedig az irodalomtörténet magántanárává habilitáltatta magát a budapesti tudományegyetemen. Egyetemünk 1882 óta vallja

öt egészen a magáénak, midőn Greguss Ágost halálával ő nevezetett ki az aesthetika helyettes tanárává. 1883-ban ugyanezen tanszak rendkívüli, 1886-ban pedig rendes tanára lett. Lángoló lelkesedés csatolja őt az egyetemi katedrához. Ismeri és kitünően forgatja a modern tudomány minden fegyverét. Élesen elemző esztét a költő színes képzelete termékenyíti meg. Ismereteit nemesak könyvekből meríti, hanem az élet és világ közvetlen szemléletéből is. Midőn 1870-ben a jogot elvégezte, betutazta Nyugat-Európát. A 22 éves ifjú mohó tudvágyával szívta magába a tapasztalatokat. Tanulmányútját azóta évről-évre ismétli; s különösen Olaszországot keresi föl gyakran, melynek esodás földje, ezer és ezer műemléke ellenállhatatlan erővel vonja az ő művészlelkét. De fölkereste Hellászt is, az emberiség legbájosabb korának régi polgárosodás titáni erejét; a régi Karthágónak a római uralom gazdag emlékeivel telt vidékét; Oroszország szent városait: Moszkvát és Kievet, a bizánczi-szláv művészet pazar gazdagságú kincstárait. S mind ez a sok kép, friss elevenséggel, rendszeresen össze-

BEÖTHY ZSOLT.

Kufeké gyermeklisztjét

MAGYARORSZÁG, AUSZRIA, NEMETORSZÁG stb. LEGELSŐ HOZZÁÉRTŐI AJÁLJAK LEGJOBBAN TÁPLÁLJA A GYERMEKET TEJHEZ VALÓ LEGJOBB POTLÉK

gyógyosztályában és drogistáknál KUFÉKE R. WIEN VI/2

GYOMOR ÉS BELBETEG GYERMEKEK ÉTEL-RENDELJÉN LEGJOBBAN BEVALIK

Dr. Suin de Boutemard aromatikus **FOG-PÉPE.** 50 éves siker! Ára 35 kr., illetve 70 kr.

Dr. BORCHARDT aromatikus **növény-szappana.** Hatásos az arebőr tisztáltsága ellen. Ára 42 kr.

Egészen uj! Ára 35 kr.

Dr. Stephan tulzsirosított gyógy-crèmeszappanai tubusban az összes gyógyszerekkel, mint: carbol, kátrány, kén, sublimat stb. egyesítve. Egyformán kitűnő a hatása, mint szappan vagy kenőcs használva! Rendkívül csiszzerű. Takarékos. Orvosoktól ajánlva!

Dr. Stephan Elastin, folyékony angol tapasz. Ára 12 kr.

Főlöseleg teszi az eddigi levágást, megnedvesítést és reá ragasztást. Alkalmazása után azonnal megkeményedő és a sebet antiszeptikusan elzáró réteget ad. Budapestben kapható a főraktárban: Török József gyógyosztályában, Király-u. 12.; továbbá Kochmeister Fr. utóádnál; Neruda N., Kossuth Iajos u. 7.; dr. Egger L. és Egger L. Váczi-kört 17. és Molnár és Moser, Koronaherceg-u. 9, nemkülönben Magyarország összes gyógyosztályában, drogna üzleteiben, illatszertáiraiban és norinbergi kereskedéseiben. 8202

RAYMOND és TARSÁ, cs. és kir. szabad. tulajdonosok, BERLIN-BÉCS.

Specialista **sérvkötőkben!**

Keleti-féle cs. és kir. szab. sérvkötője a legújabb szerkezettel, előismerve a legtökéletesebb ezen genében. Nem csuszlik, nem okoz kellemetlen nyomást s megfelel a legmagasabb követelményeknek.

Árak: Egyoldalu 6 frt. Kétoldalu 12 frt.

Képes árjegyzéket díszkréccsel küld a gyár.

KELETI J. VI., Koronaherceg-u. 17.

7 arany, 18 ezüst érem, 30 tisztelői és előismerő okmány.

Régi jóhíri készítmény, csoma és idegfájdalom ellen (bedőzölésre) az emberi test számára és insának erőltetésére.

Kwizda Fluidja (Kwizda-féle Készítmény.)

A kigyó védjeggyel. **Turista-fluid.**

Eredményesen használna turisták, kerékpárosok és lovagok által nagyobb társak utáni erőltetésre és erógyújásra.

Árak: 1/2 palack 1 frt. 1/4 palack 60 kr.

Csak a fenti védjeggyel a valódi. — Kapható minden gyógyosztályában.

Főraktár Magyarország részre: Török József gyógyosztályában Budapest, Király-utca 12. Kreisapothek, Kornburg (Bécs mellett). A név, rajzjegy és csomagolás törvényesen védett. 8178

